

DARBININKAS

Vol. LXIII, Nr. 44

Lapkritis - November 10, 1978 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Prez. Carter pavyko išlyginti paskutinį aštrų susikirtimą su Izraelio min. pirm. Menachem Begin dėl žydų kolonijų okupuotam vakariniam Jordano krante praplėtimo, ir taikos derbys tarp Egipto ir Izraelio vėl pagyvėjo. Tikinama, kad taikos sutartis galinti būti pasirašyta gruodžio pradžioje.

Izraelis siekia gauti iš JAV ilgalaikę iki 4 bil. dol. dydžio paskolą Izraelio įrengimų ir žydų kolonijų iš Sinajaus pusiasalio perkėlimui finansuoti.

Irako sostinė Bagdade vykstanti arabų valstybių, išskyrus Egiptą, konferencija pasmerkė Camp David pasiūlytus susitarimus tarp Egipto ir Izraelio, bet nesurado vieningo nusistatymo pritaikyti Egiptui kurias nors sankcijas.

Demonstracijos prieš Irano šachą tiek išsiplėtė, kad streikuojantiems aliejaus darbininkams pavyko sustabdyti aliejaus gamybą. Šachas įsakė kariuomenei saugoti aliejaus įrengimus nuo sabotazo veiksmų, bet demonstracijos, reikalaujančios šachą atsistatydinti, vyksta ir toliau.

Nors JAV importuoja iš Irano tik 5 proc. viso jų suvartojamo aliejaus, tačiau Irano šacho nuvertimas sudarytų JAV labai didelių rūpesčių. Prez. Carter, stengdamasis sustiprinti šacho autoritetą, viešai pagyrė jo pastangas įgyvendinti Irane demokratiją.

Kinijos kariuomenės daliniai smarkiu puolimu įsiveržė į Vietnamo teritoriją ir užėmė pasienio sritį.

Prez. Carter, siekdamas sustiprinti JAV dolerio vertę tarptautinėse biržose, įsakė paskirti 30 bil. dol. stipriai užsienio valstybių valiutai pirkti, padidinti turimo aukso atsargų pardavimą ir pakėlė federalinių bankų teikiamų paskolų kitiem bankam procentus 1 proc. Šitos priemonės buvo sutiktos palankiai, ir dolerio vertė pradėjo kilti, bet krašto valiutą tai gali atsiliepti į krašto gamybos sulėtėjimą.

Ugandos kariuomenės daliniai, remiami tankų, artilerijos ir lėktuvų, užėmė Tanzanijos pasienio sritį ir įsitvirtino.

AFL ir CIO prez. George Meany aštriai kritikavo prez. Carter paskelbtą savanorišką atlyginimų ir kainų kontrolę ir reikalavo šiem klausimams svarstyti sukviesti specialią kongreso sesiją. Prez. Carter atsakė tai daryti.

Irano vyriausybė, siekdama apraminti krašte vykstančias riaušes ir demonstracijas, pažadėjo iki gruodžio 10 paleisti iš kalėjimų visus politinius kalinius.

Prez. Carter pradėjęs varžyti atominių reaktorių pardavimą kitom valstybėm, Sov. S-ga pasidarė didžiausiu atominių reaktorių ir atominių jėgainių įrengimų eksportieri.

Rodezijos min. pirm. Ian Smith pareiškė, kad jo anksčiau pažadėti parlamento rinkimai dėl vykstančių kovų su partizanais iki š.m. pabaigos negalės būti įvykdyti.

Sov. S-ga pirmą kartą pardavė Kubai 20 MIG-23 karo lėktuvų. Šie lėktuvai gali būti ginkluoti taktiniais atominiais ginklais.

Sov. S-gos piliečiai ir JT aukšti pareigūnai Rudolf Černiajev ir Valdik Enger už šnipinėjimą Sov. S-gos naudai JAV federalinio teismo buvo nubausti kalėti po 50 m., bet palikti laisvi tol, kol jų apeliaciniai skundai bus išspręsti.

TENORO NOREIKOS TERORAS

Solistas Vaclovas Daunoras nori emigruoti iš okupuotos Lietuvos

Pagarsėjęs Vilniaus akademinio operos ir baletto teatro solistas Vaclovas Daunoras spalio 3 įteikė motyvuotą prašymą Lietuvos Aukščiausios Tarybos pirmininkui Barkauskui, kad jam su šeima leistų emigruoti į užsienį, nes esamos sąlygose nebegalės dirbti savo profesijoje ir nebepramatys geresnių perspektyvų ateityje. Nori išvykti Italijon, kur operos menas plačiai kultivuojamas, kur jis galės pasireikšti kaip dainininkas.

Vaclovas Daunoras gimė 1937 vasario 1 Žagarėje. Muzikos ir dainavimo mokėsi pokario metais. 1962 baigė Vilniaus konservatoriją, nuo 1960 pradėjo dainuoti operoje. 1962 metais Sovietų Sąjungos M. Glinkos vokalisto konkurso laureatas. Operoje reiškėsi kaip vienas pirmųjų dainininkų, atliko visą eilę boso balso vaidmenų. 1965 jam suteiktas nusipelnusio artisto vardas. Kaip iškilus solistas buvo siunčiamas dainuoti į užsienį.

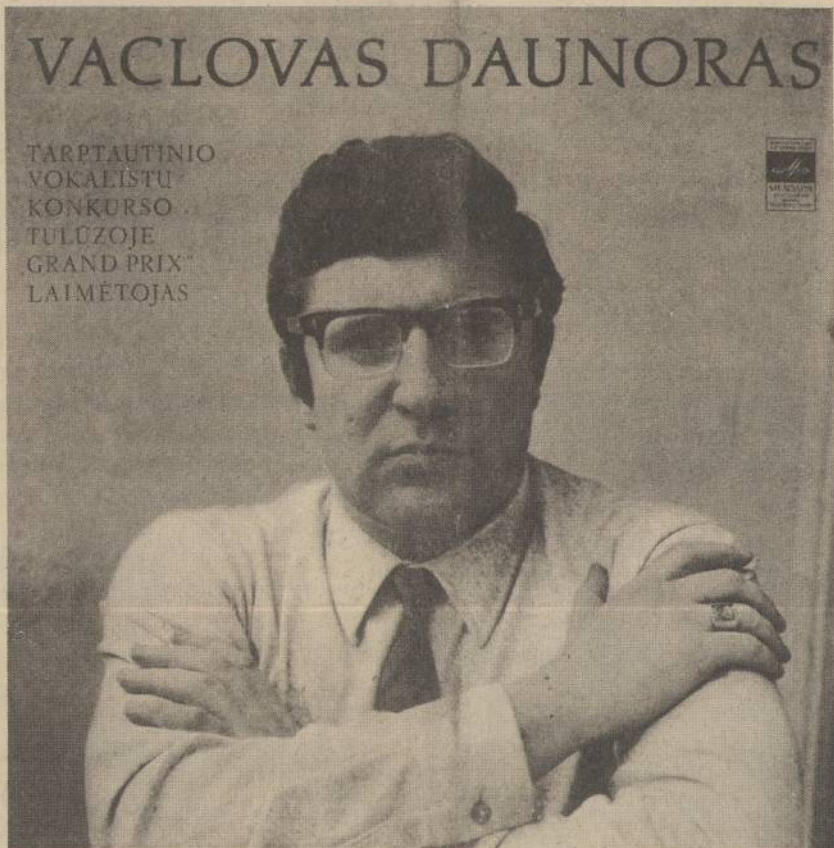
Kai Vilniaus operos direktoriumi pasidarė Virgilijus Noreika, reikalai pasikeitė. Noreika visokiais būdais ėmė persekioti V. Daunorą, drauge su broliu Ričardu atleido iš Vilniaus operos ir perkėlė į Kauno operetę.

1976 metų liepos mėnesį bro-

lis Ričardas buvo išvykęs su Vilniaus studentų ansambliu į Prancūziją koncertuoti. Paskutinę dieną prieš grįžimą į Maskvą Ričardas Daunoras paprašė politinio prieglobsčio ir nebegrižo prie ansamblio. Šiuo metu

Ričardas Daunoras studijuoja dainavimą aukštojoje muzikos mokykloje Stutgarte, Vokietijoje. Šį rudenį su koncertais lankėsi JAV ir Kanadoje.

(nukelta į 2 psl.)

Solistas Vaclovas Daunoras

CIVILINĖ VALDŽIA KIŠASI IR Į KUNIGO LAIDOTUVES

Iš Lietuvos K. B. Kronikos Nr. 33

Notėnai (Skuodo raj.)

1978 sausio 27 buvo palaidotas Notėnų parapijos klebonas Antanas Tyla, išklebonavęs Notėnuose 32 metus. Tikintieji savo dvasios vadovą gerbė ir mylėjo. Kai Vatikano radijas skaitė a.a. kun. A. Tylos nekrologą, tarp tikinčiųjų ir Skuodo rajono valdžios vyko kova — kur palaidoti mirusį kleboną. Velionis savo testamente prašė būti palaidotas šalia savo motinos, prieš 8 metus palaidotos Notėnų šventoriaus kapinėse. Atrodo, kas lengviau, kaip įvykdyti šį paskutinį mirusiojo prašymą. Juk yra sena tradicija, kad kunigai laidojami ne tik šventoriaus ribose, bet ilgiau dirbę parapijoje — net po bažnyčiomis, rūsiuose. Kai Notėnų tikintieji ruošėsi kasti duobę šalia kun. Tylos motinos kapo, užprotestavo Notėnų apylinkės pirmininkas Šetkauskas, pareiškdamas, jog reikia atsiklausti Skuodo rajono valdžios. Tikintieji nuvažiavo pas Skuodo raj. pirmininko pavaduotoją Luožiene, tačiau ši liepė pirma gauti KP sekretoriaus Sabanskio sutikimą. Sekretorius kategoriškai užprotestavo:

DRAMOS KONKURSAS

JAV LB Kultūros Taryba skelbia dramos konkursą. Rankraščius reikia siųsti ligi 1979 lapkričio 15. Kur siųsti, bus pranešta, kai bus sudaryta veikalų vertinimo komisija. Pageidautina, kad drama atitiktų vidutinišką spektaklio laiką. Kūrinių temos paliekamos autorių nuožiūra.

Premijos suma — pusantro tūkstančio dolerių (\$1500.00). Ji nebus skaldoma. Šiai sumai tūkstantį dolerių paskyrė Lietuvos Fondas, o penkis šimtus — Kultūros Taryba.

— Jam bus gerai, kad jį palaidosite ir bendrose kapinėse už upelio. Šventoriuje laidoti nėra jokio reikalo.

Tikintieji nuvažiavo į Telšių vyskupijos Kuriją, bet čia sužinojo, kad Kurija nepajėgi ką nors padėti. Kai Kurija kreipėsi į RRT įgaliotinio įstaigą, jai atsakė, kad laidojimo reikalus tvarkanti vietinė valdžia.

Išaušo trečia diena, ir vis nebuvo aišku, kur busias palaidotas kunigas. Tada tikintieji nuvyko pas Notėnų apylinkės pirmininką Šetkauską ir pasakė:

— Pirmininke, jei nori, laidok kleboną pats, o mes klebono testamentą nelaužysime. Jei šventoriaus kapinėse neleidžiama laidoti, tai mes atsisakome laidoti, tegul guli nepalaidotas.

Apylinkės pirmininkas Šetkauskas vėl kreipėsi į KP sekretorių Sabanskį, aiškindamas, kad žmonės įtūžę, kad gali visas reikalas pakliūti į Kroniką ir t.t. Pagaliau partijos sekretorius Šabanskis nusileido:

— Tegul laidoja, kur nori... Kur gi TSRS Konstitucijos Bažnyčios atskyrimas nuo valstybės, kad net kunigo palaidojimo vietą turi nurodyti partijos sekretorius?

Zarasai

Vysk. R. Kriščiūnas atleido iš pareigų Zarasų kleboną-dekaną G. Šukį ir į jo vietą paskyrė Spitrenų parapijos kleboną kun. Vytautą Tvarijoną, tačiau RRT įgaliotinis K. Tumėnas užprotestavo ir pasiūlė Pabiržės kleboną kun. S. Pelešyną.

-o-

Tauragė

Tauragės tikintieji džiaugėsi, kad jų klebonas kun. Bagdonas visą vasarą ruošė vaikučius pirmajai Komunijai, bet labai skaudžiai pergyvena, kad klebonas neleidžia vaikams patarnauti šv. Mišioms ir dalyvauti procesijoje. Kartą užklaustas, kodėl taip

elgias, kun. Bagdonas prisipažino, kad nenorįs gadinti santykius su valdžia. Tauragiškiai mano, kad tai per brangi kaina, kuria perkami geri santykiai su ateistine valdžia.

Gargždai

1978 sausio 14-15 naktį buvo apiplešta Gargždų bažnyčia. Plėšikai išplėšė tabernakulį ir išbarstė švč. Sakramentą.

-o-

Salos

Salų apylinkės sekretorė Danutė Česonienė Kamajų parapijoje pakrikštino dukrą Vidą ir už tai 1977 pabaigoje buvo atleista iš sekretorės pareigų. Buvo įsidarbinusi Salų vaikų darželyje, bet š.m. pradžioje ir iš čia ji buvo atleista.

-o-

Salos

Tarybinio ūkio brigadininkė Janė Butkevičienė, partietė, mirus močiutei, ją palaidojo su religinėmis apeigomis ir pati davė vavose laidotuvėse. Po to partinio susirinkimo nutarimu buvo atleista iš darbo.

B. GAJAUSKAS PRISIJUNGĖ PRIE HELSINKIO GRUPĖS

* Apie dvidešimt Helsinkio grupių narių, jų tarpe lietuvis Viktoras Petkus, pateko į kalėjimus ir koncentracijos lagerius. Maskviečiai Jurijus Orlovas, Aleksandras Ginzburgas, ukrainiečiai Oleksa Tichis, Levko Lukjanenko pranešė, jog ir kalėjime jie yra pasiryžę tęsti Helsinkio grupių darbą. Kiek žinoma, šios pozicijos laikosi ir kiti. Prie grupių ir toliau gali prisijungti nauji nariai.

Iš tikrų šaltinių gauta žinia, kad lietuvis politinis kalnys Balys Gajauskas pareiškė prisijungęs prie Lietuvos Helsinkio grupės ir dalyvausiąs jos veikloje.

Nuoširdžiai sveikindamas šį didvyrišką žmogų, esu tikras, kad visa Lietuvos Helsinkio grupė sutinka jo sprendimą su džiaugsmu ir pasididžiavimu.

Tomas Venclova,
Lietuvos Helsinkio grupės narys ir atstovas užsienyje

JONAS PAULIUS ANTRASIS IR LIETUVA BEI LIETUVIAI

Naujojo Šv. Tėvo Jono Pauliaus Antrojo išrinkimas buvo ir tebėra pasaulio dėmesio centre. Svarbūs įvairių kraštų laikraščiai tam įvykiui skyrė pirmuosiu puslapius, aprašydami naujojo popiežiaus gyvenimą, iliustruodami Šv. Tėvo nuotraukomis, svarstydami ne italo popiežiaus išrinkimo galimas pasekmes Bažnyčioje. Į Vatikaną plaukė tūkstančiai telegramų, kuriomis pasaulio valstybių karaliai, prezidentai, vyriausybės vadovai, politiniai veikėjai, kultūros atstovai, tarptautinių organizacijų pirmininkai, religinių bendruomenių atstovai sveikino Šv. Tėvą.

Turbūt trumpiausią informaciją apie naujo popiežiaus išrinkimą paskelbė Sovietų oficiali Tasso žinių agentūra — vos septynios eilutės. Šią trumpą informaciją atsivėrė Nobelio taikos premijos laureato ir žymaus žmogaus teisių gynėjo akademiko Sacharovo pareiškimas. Susitikęs su Vakarų laikraštiniškais Maskvoje, akademikas Sacharovas išreiškė įsitikinimą, kad naujasis popiežius padės apginti žmogaus teises Rytų Europos kraštuose ir visur pasaulyje, kur dar tebėra vykdomas neteisnumas. Sacharovas šia proga pabrėžė istorinį katalikų Bažnyčios vaidmenį žmonijos gyvenime, ypač saugojant ir ugdat žmonijos dvasines vertybes.

-o-

Popiežių Joną Paulių II-ąjį spalio 22 rytą Vatikane apilankė daugiau negu tūkstantis žurnalistų, atvykusių iš viso pasaulio krautų į Romą ryšium su naujojo Šv. Tėvo išrinkimu.

Žurnalistų susitikime su popiežium dalyvavo taip pat Vatikano radijo bendradarbiai, kurių tarpe buvo ir Vatikano radijo lietuviškosios tarnybos nariai. Lietuvių atstovai turėjo progos asmeniškai pasveikinti Šv. Tėvą, paprašydami jo maldoj prisiminti Lietuvą, jos Bažnyčią ir

visą katalikiškąją lietuvių tautą. Popiežius, į tai atsakydamas, pasakė: "Taip, aš meldžiuosi už Lietuvą. Pusė mano širdies yra Lietuvoje." Atsisveikindamas Šv. Tėvas palaimino Lietuvą ir visus lietuvius.

Šv. Tėvo lietuviams pasakyti žodžiai atkreipė užsieniečių žurnalistų dėmesį. Laikraštiniškai po audienijos teiravosi apie Lietuvą ir apie jos Bažnyčios padėtį.

Gal būt ryšium su minėtu įvykiu ir Washington Star dienrašty spalio 23 amerikietė žurnalistė Mary McGrory straipsny apie popiežiaus Jono Pauliaus II-ojo spaudos konferenciją pastebėjo: "Pamatęs gražią lietuvišką porą — brolis klierikas, sesuo, tur būt, žurnalistė — popiežius rimtai-tarė: Pusė mano širdies yra Lietuvoje."

-o-

Popiežius Jonas Paulius II-asis vėl parodė savo ypatingą palankumą Lietuvai, spalio 24 atskirose privačiose audiencijose priimdamas du iš Lietuvos atvykusius vyskopus: Kauno ir Vilkaviškio vyskupų koadjutorių Liudą Povilonį ir Panevėžio vyskupijos apaštalinį administratorių vyskupą Romualdą Kriščiūną.

Šventojo Tėvo Lietuvos vyskupam suteiktos audiencijos užtruko daugiau kaip 25 minutes. Nuoširdaus pokalbio metu popiežius pažymėjo, jog jis gerai susipažinęs su katalikų Bažnyčios padėtimi Lietuvoje ir jaučia Lietuvai ypatingą meilę.

Šv. Tėvas abiem lietuviams vyskupam padovanojo po kieliką, kaip bendros maldos simbolį. Audienčių pabaigoje popiežius Jonas Paulius II-asis nusifotografavo drauge su abiem lietuvių vyskupais, su latvių vyskupu Vaivods ir su lietuvių vyskupu lydėjusiais — Rumšiškų klebonu kun. Jonu Žemaičiu ir Šv. Liudviko bažnyčios Maskvoje klebonu kun. Stasiu Mažeika.

ROMAS GIEDRA LAUKIA VIZOS IŠVYKTI IŠ LIETUVOS

Romas Giedra, gimęs 1944 birželio 18, gyvenęs Palangoje, dėjo visas pastangas išvykti iš okupuotos Lietuvos. Jis su kitais trimis draugais net bandė iš Klaipėdos aerodromo pabėgti lėktuvu 1962 balandžio 10. Apie jų pabėgimo nesėkmingus bandymus buvo plačiai rašyta Darbininke 1978 rugpjūčio 11, Nr. 31.

Romo Giedros tėvas dabar gyvena Kalifornijoje, netoli Los

Angeles. Okupuotos Lietuvos valdžia pažadėjo Romui Giedrai leisti emigruoti į JAV, jei jo tėvas pasirašys reikiamas garantijas. Tai jo tėvas pagaliau atliko. Romas Giedra tėvo garantiją ir kitus dokumentus, reikalingus išvykimo vizai gauti, valdžios įstaigom įteikė š.m. spalio 17. Nuo tada prasidėjo Romo Giedros laukimas vizos oficialiai išvykti iš okupuotos Lietuvos į JAV.

ARTĖJA LB TARYBOS SESIJA

JAV LB aštuntosios tarybos trečioji sesija įvyks Shoreham American viešbuty, 2500 Calvert St., N.W., Washington, D.C. lapkričio 18-19.

I šią sesiją tarybos prezidiumas šalia privalančių dalyvauti JAV LB tarybos narių atvykti yra pakvietęs LB apygardų ir apylinkių darbuotojus ir bendruomenių institucijų narius.

Sesijos metu bus išklausyti JAV LB krašto valdybos pranešimai ir aptarti klausimai, susiję su liuanistiniu švietimu, kultūra ir laisvinimo veikla, tarp-

veiksminiai santykiai, puofimai prieš lietuvių tautą, kiti LB tarybos rinkimai ir kita.

Sesijos proga šeštadienį minėtame viešbuty ruošiamas iškilmingas banketas, kurio metu bus pagerbtas Lietuvos atstovas Washingtono dr. S.A. Bačkis ir keli Lietuvos reikalui nusipelnę amerikiečiai. Banketo metu bus paskelbta Vilniaus universiteto 400 m. sukakties minėjimo pradžia. Meninę programą atliks Baltimorės tautinių šokių grupė Malūnas ir Čiurlionio ansamblio kanklininkė Mirga Bankaitytė. Po meninės dalies bus šokiai.

Visuomenė yra kviečiama bankete gausiai dalyvauti. Bilietus galima užsisakyti pas JAV LB krašto valdybos vicepirmininką Rimą Česonį (809 Meeting House Rd., Cinnaminson, N.J. 08077. Telef. 609 829-8308) arba pas Washingtono LB apylinkės pirm. dr. Saulių Naujokaitį arba Virginiją Gureckienę.

Sekmadienio popietėį Lietuvos atstovas dr. S.A. Bačkis su ponija yra pakvietę LB tarybos narius priėmimui Lietuvos atstovybėj Washingtono.

VIKTORUI PETKUI REIKALINGA PAGALBA

Vlikas yra gavęs žinią, kad sovietų kalinamam V. Petkui labai reikalinga pagalba. Rašytini jam laiška rusų arba anglų kalba.

Adresas:
Viktoras Petkus
600020 g Vladimir 20
Učredzenije OD-IST-2
USSR

XII MOKYTOJŲ STUDIJŲ SAVAITĘ PRISIMENANT

A. MASIONIS
Fair Lawn, N.J.

12

Rūpestingiau pasinaudokime tuo, ką turime

JAV laivyno admirolas Rickover, kritikuodamas šio krašto švietimo sistemą, yra pasisakęs prieš pinigų švaistymą liuksusiniams mokyklų pastatams ir siūlė tuos fondus nukreipti geresnių mokytojų paruošimui. Jis priminė amerikiečiams, kad privačios mokyklos pasistato sau patalpas mažiau kaip už dešimtą dalį to, ką išleidžia savo pastatams viešosios mokyklos, ir kad tose privačiose mokyklose mokymas ir auklėjimas yra ne tiesiog, bet atvirkščiai proporcingas sumoms, išleistoms mokyklų statybai. Ir šį svarstymą jis baigė tokiais žodžiais: "Geras mokytojas gali išmokyti, ko reikia, ir daržinėje".

Šituo nenoriu pasakyti, kad mums nereikia nei naujesnių vadovėlių, nei geresnių mokytojų. Cituodamas admirolą Rickover, norėjau tik tvir-

čiau pabrėžti ir paremti savo nuomonę, kad dabartinis liuanistinės mokyklos mokytojas, turėdamas patirties, sumanymo ir šiek tiek iniciatyvos, gali tuo tarpu, kol atsirast naujesni ir geresni vadovėliai, išsiversti ir su esamais. Jaunesniems mokytojams gali būti tam tikrų sunkumų, bet, kaip juos nugalėti, buvo jau anksčiau pasisakyta.

Vaizdinės mokslo priemonės

Viena iš gana populiarių mokslo priemonių yra skaidrės. Jos, žinoma, niekada neatstos judančių paveikslų poveikio ir žiūrovą, bet, kaip mokslo priemonė, jos dar nėra pasenusios ir dar labai plačiai vartojamos moderniausiose mokyklose, pradedant vaikų darželiu ir baigiant universitetu.

Niekas negali skųstis, kad mes šios mokslo priemonės neturime. Turime, tik ją nepasinaudojame, nors JAV LB švietimo Taryba yra pakartotinai siuntinėjusi lit. mokykloms skaidrių katalogus ir gana dažnai kvietusi Vitalijų Matulaitį iš Kanados į mokytojų studijų savaites, kad jis skaidres pademonstruotų ir pakalbėtų apie jų svarbą mokyklo-

se. Mat, Kanados Lietuvių Bendruomenės švietimo skyriaus mokslo priemonių komisija, prie kurios priklauso V. Matulaitis ir kuris ten yra spiritus movens, yra pagaminusi ir tebegamina skaidres lit. mokykloms.

Be to, V. Matulaitis yra ir lit. mokyklos mokytojas, vartoja skaidres savo mokyklinėje praktikoje, tad jis yra šioje srityje autoritetas ir turi ką pasakyti.

Skaidrių liuanistinėms mokykloms įvairumas

V. Matulaitis buvo pakviestas prelegentu ir į šią mokytojų studijų savaitę. Jis demonstravo filmus ir skaidres ir kalbėjo apie jų vartojimą liuanistinėje mokykloje. Šis jo pasidalinimas savo mintimis ir patyrimu su liuanistinės mokyklos mokytojais buvo labai naudingas. Iš jo sužinojome, kad Kanados LB švietimo skyriaus mokslo priemonių komisija yra iki šiol pagaminusi net 725 skaidres ir suskirsčiusi jas į 25 temas. Šias skaidres suskirstant temomis ir aprūpinant kai kurias serijas piešiniais, iliustruojančiais pasakas, jam yra daug padėjusi mokytoja A. Abromaitienė, o skaidrių gamyboje talkinę savo fotografijomis nemaža fotografu.

Taigi šios skaidrės nėra padri-ka krūva paveikslų, bet viskas

gražiai rūpestingai suklasifikuota, sugrupuota ir surašyta į katalogą, kad, reikalui esant ir kam nors skaidrių pageidaujant, būtų galima jas tuoj pat surasti ir panaudoti.

Dabar pažiūrėkime, kas yra iki šiol sutvarkyta ir suskirstyta temomis. Žinias imu iš naujausio katalogo.

1) Vilnius Lietuvos sostinė — 70 skaidrių; 2) Kaunas — 63 skaidrės; 3) Nemunas — 36; 4) Pajūris — 36; 5) Trakai — 17; 6) Vytautas Didysis — 20; 7) Laisvės kovos — 16; 8) Lietuvių tautiniai drabužiai — 36; 9) Lietuvių dailininkų darbai — 155 (parinko ir sudarė sąrašą dailininkas Viktoras Vizgirda); 10) Senovės liuanistinės architektūra ir liaudies menas — 75 (šios temos skaidrės liuanistinėms mokykloms paruoštos inž. dr. Gimbutos); 11) Pylis — 32 skaidrės.

Dar yra ir daugiau įvairesnių temų, ypač mažiesiems, kaip Gandras ir lapė, Voveraitės vaisės, Ropė, Zuikis puikis, Vištytė ir gaidžiukas ir daug kitų. Reikia dar pridurti, kad beveik visos skaidrės yra spalvotos; tai žymiai pagerina jų kokybę.

Gaila, kad skaidrių vartojimas mūsų liuanistinėse mokyklose kažin kodėl nėra buvęs iki šiol labai populiarus. Gal dėl to, kad mokyklos pačios neturi skaidrės prožektoriai. Kartais neturi net ir mokytojai savų. Tačiau šis trūkumas gali būti nugalimas, nes prožektoriai nėra jau taip baisiai brangūs, kad mokyklos negalėtų jų įsigyti. Žinau vieną firmą, kuri duoda mokykloms žymų papigimimą, ir paprastą, neautomatišką prožektorį, kuriuo galima rodyti ir skaidres, ir nejudančių paveikslų juosta, būtų galima ten gauti už 50 dolerių. O skaidrės jau yra skolinamos, ir tai jau žymiai palengvina finansinę našą.

Tad jomis reikėtų būtinai pasinaudoti. Tas palengvintų mokytojų darbą ir pamoką padarytų žymiai efektyvesnę, nes visi sutiksime, kad kas kita yra skaityti apie Vilnių iš vadovėlio ir matyti jame vieną ar dvi iliustracijas, ir dargi nespaltotas, ir skaityti apie Vilnių ir matyti apie jį 70 įvairiausių spalvotų paveikslų. Be to, naudojant skaidres apie Vilnių, galima mokytis ir meno, ir istorijos, ir geografinės. Tai jau nepaprastai didelė pagalba ir mokytojui, ir mokinui. Skaidrių temų yra tokių įvairių, kad, kai kurias serijas vartojant, galima mokytis net gramatikos.

Ilgėliau sustojau prie skaidrių, kadangi, mano manymu, jos turėtų būti daugiau vartojamos, o be to, norėjau painformuoti apie tai ir platesnę visuomenę, nes atrodo, kad šia priemone galėtų pasinaudoti ne tik liuanistinės mokyklos, bet ir įvairios organizacijos savo susirinkimuose, minėjimuose. Tiesa, nepasiteiravau pas V. Matulaitį, ar skolinama ne mokykloms (atro-

(nukelta į 4 psl.)

Vyr. skautės VI tautinės stovyklos parade. Nuotr. V. Bacevičiaus

SOLISTAS VACLOVAS DAUNORAS NORI EMIGRUOTI IŠ LIETUVOS

(atkelta iš 1 psl.)

Broliai Ričardai nebegrižus į Lietuvą, solistas Vaclovas buvo atleistas iš Kauno operetės. Buvo sustabdytas bet koks jo pasireiškimas kaip solisto. 1977 lapkričio 13 jis turėjo su koncertais vykti į Kubą, bet jo neišleido. 1978 vasario mėnesį turėjo dainuoti Lenkijoje, bet ir ten neišleido. Dar prieš 1976 metus buvo su orkestru įdainavęs plokštelę. Plokštelės išleidimas sustabdytas. Kai spaudoje minimi nusipelnę dainininkai, jo pavardės nėra.

1977 buvo padavęs prašymą, kad leistų išvykti į Romą ir ten pasitobulinti Šv. Cecilijos mokykloje, kur tobulinasi muzikos

mokytojai. Leidimo negavo.

Dainavimą jis dėsto Vilniaus konservatorijoje. Praeitais metais kaip dainavimo mokytojas į konservatoriją atėjo Virgilijus Noreika, komunistų partijos narys, deputatas. Jis dėjo visas pastangas, kad Vaclovas Daunoras būtų atleistas iš dainavimo mokytojų konservatorijoje, nurodė, kad toks neturi teisės ir netinka auklėti tarybinį jaunimą.

Dabar, kai jis paprašė leidimo išemigruoti, pradėtos represijos. Gauna anoniminių grasiinančių laiškų, kad jis sergąs balta tēja karštligę, kad esą ant išprotėjimo ribos, jam betrukstą nusipirkti džinsus ir galėsias eiti elgetauti po Lietuvą.

announces the current availability of higher interest-bearing SAVINGS CERTIFICATES

8% a year
8-year term, Minimum \$4,000

7 3/4% a year
6-year term, Minimum \$4,000

in addition to its regular Savings Certificates:

7 1/2% a year
4-year term, Minimum \$4,000

6 1/2% a year
2-year term, Minimum \$2,500

— Substantial interest penalty is required for early withdrawal — Limited Subscriptions — 5 1/4 % a year is paid on regular savings accounts, from day of deposit to day of withdrawal. Provided \$10.00 remains to end of quarter. Save or withdraw any amount anytime.

— All Rates Compounded Daily —

Savings insured to \$40,000 by the Federal Savings & Loan Insurance Corp.

SCHUYLER SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

24 Davis Ave., Kearny, N.J.

07032

Tel. 991-0001 or 991-7260

Serving the Community 54 Yrs.

DOVANA — IRENOS VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitai išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageidaujamų daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Darbo valandos: trečiadienį ir penktadienį nuo 12 iki 6 val. Šeštadienį nuo 10 val. iki 4 val. Kitomis dienomis — susitarus. Tel. 296-5250. Namų tel. 268-1594. 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų vakarais (516) 757-4296. Antradienį 2-8 val. vak., šeštadienį 9:30-12:30 val. Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-2811.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidojimo. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidojimo direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Elizabeth office: 216 Palmer St. (Bet. 2nd and 3rd Aves), telef. 353-2999. Paruošiamos garbingos laidojimo. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMININĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos koplyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidojimo direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermininės bet kurio miesto dalyje.

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos, Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies liuanistinės maitinimas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmos autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

NAUJAUSIUS 1979 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Dėl informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštadienį 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 7 v.v. 97.9 FM bangomis. Music of Lithuania, pirmadienį 7:30-8:30 v.v. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mount Pleasant, N.J. 07092. Tel. 201 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiomis progoms. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

Lietuviška REAL ESTATE įstaiga St. Petersburg, Florida

ANGELĖ E. KARNIENĖ
Broker-Realtor

3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Fla. 33706
Telef. (813) 360-2448, vakare (813) 345-2738

Rezidencijos-Moteliai-Sklypai
Apartmentai-Kondominiumai
Nuomavimas — Notary Public

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 centsEina nuo 1915 m. 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIĄS • Pre-
numerata metams \$13.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nužiūra •
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Nauji pavojai Lietuvoje

Okupuotoje Lietuvoje leidžiamas pagrindinio laikraščio „Aušra“ paskelbė, kad jau esą parengta viskas rusų kalbos mokymui įvesti į visas mokyklas, net ir į vaikų darželį. Iš pat mažens bus žalojama vaiko motinos kalba, bus brukama svetima kalba, kad tuo būdu būtų ištrinta iš vaiko sąmonės bet koks lietuviškumas, jo prisirišimas prie savo kalbos, savo krašto praeities. Konstitucijos garantuoja respublikom kalbos laisvės, bet praktiškai to nesilaikoma — didysis brolis nori visa surusinti. Rusai yra užgrobę daugel tautų ir nori jas surusinti, tom tautom primesti savo raides ir savo kalbą.

Rusinimas — tai sena politika. Užtenka pasiskaityti praeito amžiaus istorinius veikalus ir iš karto tuojau pamatysi kaip Rusijos caras norėjo surusinti Lietuvą ir kitus pavergtus kraštus. Krašte buvo panaikintos visos senosios mokyklos ir įvestos rusiškos mokyklos. Kadangi katalikų tikėjimas priešinosi pačiam režimui, tai visom įėjom jis buvo naikinamas. Buvo daugybė tikriniųjų laisvę varžančių potvarkių, pvz. neleido bažnyčių statyti, neleido remontuoti, neleido kryžių statyti. Kunigam varžė judėjimo laisvę, net į kita parapiją negalėjo be leidimo nuvažiuoti.

Popiežius, surinkęs tuos varžančius nuostatus, buvo paskelbęs viešai, ir Anglijos ir Prancūzijos žurnalistam buvo daug darbo, kol visa aprašė, puldami Rusijos carą. Carui buvo nepatogu,ėjo į nuolaidas, net koncordatą pasirašė su Vatikanu 1847, bet to koncordato viduje nepaskelbė ir jo nesilaikė. Ir toliau persekiojo tikinčiuosius. Galų gale uždraudė net spaudą. Tikėjo, kad per rusišką raidę primes rusišką žodį ir tikėjimą.

Komunistai, nuvertę caristinį režimą, niekina carą, o slapta skaito carą potvarkius ir iš jo

mokosi, kaip reikia surusinti ir prispausti žmones. Iš caristinio režimo pasiėmė ir religijos persekiojimą Lietuvoje. Okupuotoje Lietuvoje dar labiau varžoma bet kokia Bažnyčios veikla nei caristiniais laikais. Religinis reikalus tvarko bėdieviai pasauliečiai ir tvarko taip, kad religijos laisvė būtų kas kartą vis labiau sumažinama.

Plečiant rusinimo programą, vis labiau minant į caristinio režimo pėdas, prisiėjo ir rusų kalbą įvesti į mokyklas. Jei rusų kalbą įves net į vaikų darželius, tai kas bus toliau su mokyklom? Pamažu dėstomoji kalba bus padaryta tik rusų kalba.

Prieš kokią 15 metų buvo gauta žinių, kad nori įvesti rusišką raides, grįžta prie spaudos draudimo idėjos. Laiku buvo žinia pagauta Vakaruose ir laiku reaguota. Taip jiems pasidarė nepatogu ir projektą nuskandino stalčiuje.

Dabar stalčiuje jau laiko kitą projektą — rusų kalbos įvedimą į mokyklas. Universitetuose jau disertacijos rašomos rusų kalba. Kai kur atskiri kursai dėstomi ir rusų kalba. Jau einama į surusinimą. 1940 metais Vilniuje, kai buvo pirmoji bolševikų okupacija, universitete kilo klausimas, kokia dėstomoji kalba — rusų ar lietuvių? Tada griežčiausiai buvo pasakyta, kad dėstomoji kalba yra lietuvių kalba.

Dabar pavergtai Lietuvai vėl tenka kovoti dėl lietuviško žodžio. Mes, laisvėje gyvenę, turime padėti visom priemonėm. Jei nesukelsime triukšmo, nereaguosime, tai tikrai ten įves rusų kalbą į vaikų darželius ir į kitas mokyklas. Turime reaguoti, rašyti Amerikos valdžios žmonėm, kad Sovietų Sąjunga laikytųsi Helsinkio susitarimų ir žmogui duotų daugiau laisvių.

Budėkime, nes didelis pavojus tyko Lietuvą. Budėkime ir šaukime už pavergtuosius!

Mes turim labai žymų solistą, antrosios kartos ankstesnių ateivių lietuvių, Arnoldą Voketaitį, kuriam nereikia ieškoti savo kilmės šaknų, nes gimęs iš abiejų lietuvių tėvų — Agotos Pilvelytės ir Motiejaus Voketaičio. Motina tebegyvena New Haven, Conn., kur ir pats Arnoldas yra gimęs. Tėvas jau miręs. Jo žmona Nijolė — duklė naujųjų ateivių, profesionali modeliotoja, kuri savo profesijoj oficialiai ir vadinasi Nijolės vardu. Apie juos amerikiečiai Arnoldo Voketaičio biografijoje yra parašę:

“Of Lithuanian parentage, but a native of New Haven, Conn., the bass-baritone, divides his time between Chicago and New York with his wife Nijolė, a Lithuanian born high fashion model.”

Dabar pasidalinsim žiniomis apie Arnoldo Voketaičio dainos meno bei vaidybos kelią ir jo pasiektus laimėjimus 20 metų operinės ir 22 metų sceninės vaidybos sukakties proga. Apie Voketaitį lig šiol mes nedaug ką tegirdėjom šiame rytiniame krašte, nes jis savo profesija tiesiogiai įaugęs į amerikietišką pasaulį, o širdimi pilnai jaučiasi esąs lietuviu ir, kur tik turi progos kitataučių tarpe, reiškiasi kaip lietuvis. Tam tikrų savo profesijos nuostatų varžomas, jis ne visada gali dainuoti, kur norėtų, tačiau, kiek galėdamas, padeda Lietuvij operai Chicagoj. Šia proga suminėsiu jo nuopelnus

Solistas Arnoldas Voketaitis, bosas-baritonas

Solistas Arnoldas Voketaitis Boris Godunovo rolėje

ARNOLDO VOKETAIČIO DAINOS IR VAIDYBINIO MENO SUKAKTIS

tai mūsų operai, panaudojant š.m. liepos 1 straipsnelį, paimtą iš Draugo, “Tiems, kurie domisi”, kuris čia ištiesai perspausdinamas:

“Jau dveji metai, kai solistas Arnoldas Voketaitis yra Illinois Arts Council muzikos komiteto narys.

Šis komitetas susideda išimtinai iš muzikos aktyvių profesionalų: muzikologų, profesorių, kritikų, muzikos administratorių ir ‘performers’ (aktorių, vykdytojų). Šiuo atveju A. Voketaitis yra vienintelis ‘performer’ — solistas tame komitete.

Komitetas nusprendžia kurioms meno organizacijoms, prašančioms finansinės paramos, ją skirti ir kurioms prašymus atmesti. Arnoldo Voketaičio svarus žodis lėmė, kad Chicago Lietuvos opera gavo paramą iš Illinois Arts Council praėjusiems ‘Nabucco’ spektakliams. O sekančių metų operai ‘Lucia di Lammermoor’ jis sugebėjo sumą daugiau negu padvigubinti!

Taip pat Arnoldo Voketaičio dėka buvo užmegzti kontaktai su New Yorko kostiumų ir dekoracijų firmomis, kuriomis dabar Lietuvij opera naudoja.

Reikalui ištikus, Arnoldas Vo-

ketaitis asmeniškai susisieks ir tarpininkavo gauti režisierius: H. Beattie ‘Meilės eliksyrui’ ir D. Hicks ‘Nabucco’ operai.

Solistas Voketaitis buvo pirmasis, kur savo iniciatyva parūpino, kad per FM radijo bangas būtų transliuojamos lietuviškosios operos ‘Pilėnai’ bei ‘Juratė ir Kastytis’.

Nors Arnoldas Voketaitis gimęs Amerikoje, neturėjo progos pamatyti tėvų žemės, tačiau šios, nors ir ribotai paminėtos, jo pastangos, liudija, kad jo asmenyje turime nuoširdų, pajėgų, vertą mūsų dėkingumo draugą.

A.L.”

A. Voketaitis baigė Quinnipiac College (Hamden, Conn.). Karinę tarnybą atliko, kaip klasikinės muzikos solistas su JAV kariuomenės orkestru, Washington, D.C. Po to jam neretai tekdavo pasirodyti koncertuose ir Baltuosiuose Rūmuose. Jis buvo apdovanotas Rockefeller stipendija. Laimėjo Connecticut Opera Auditions of the Air.

1958 pasirašė kontraktą su New York City opera. Jų bendradarbiavimas tęsėsi 15 metų; ir dabar kartkartėmis grįžta ton operon specialiem pastatymam.

Stipendija Yale School of Dra-

ma, ankstesniame jo sceninio talento augime, šios mokyklos muzikinių pastatymuos mažai padėjo operinei scenai. Dabar jis turi stipriai prigijusį titulą, kaip puikus “acting singer” (dainuojantis aktorius). Jis lygiai stiprus dramose ir komedijose.

Turint po ranka recenzijas ir daug kitos medžiagos anglų kalba apie A.V., neįmanoma čia pateikti viso to, išvertus lietuvių kalbon, dėl vietos stokos savaitrašty. Tad tenka pažymėti tik tai, kas svarbiausia.

Voketaitis yra vienintelis pirmieji profesionalus lietuvis, aktyviai besireiškias profesinėse operų, simfonijų ir koncertų scenose (major active opera soloist bass-baritone). Jis yra įtrauktas į “Who is Who in Opera”. Tai yra tarptautinio masto solistų, režisierių, dirigentų enciklopedija.

Į šią knygą patenkama tik per stiprios komisijos atranką, ir viena iš pateikiamų kvalifikacijų yra dainavimas su tam tikrom pagrindinėm operos bendrovėm, atliekant tikrai pagrindines roles (aišku, atsižvelgiant į žinomų recenzentų kritikas). Visa tai turi būti įvykdyta per tam tikrą laiko tarpą.

Be 11 sezonų su Lyric Opera ir 15 sezonų su N.Y.C. Opera, A.V. pagrindinėse rolėse pasirodė šių miestų operų bendrovėse, paminint čia dalį svarbesnių: Metropolitan Opera Nat. Co., Barcelona — Teatro Liceo, Mexico City — Bellas Artes, Montreal, Toronto, Vancouver, San Francisco, Los Angeles, Boston, Houston, New Orleans, Connecticut (Hartford), Miami, Philadelphia Lyric.

Simfonijų kvietimai yra ypatingai įspūdingi: N.Y. Philharmonic (4 kartus), Boston Symphony, Philadelphia (2), Pittsburgh (6), Minnesota Orch. (7), Chicago Symphony (2), Denver (2), St. Louis (3), San Francisco (2), Indianapolis, Seattle ... National Symphony of Mexico (2), National Symphony of Costa Rica ...

Čia prijungsim ir dalinį sąrašėlį dirigentų, kurie A. Voketaitį pasirinko solistu savo simfoniniam koncertam: Leopold Stokowski, William Steinberg, Leonard Bernstein, Erich Leinsdorf, James Levine, Herrera de la Fuente, John Prichard ...

Netolimoje ateity jis dainuos Miami Grand Opera Co. Don

(nukelta į 4 psl.)

TIK ASILAS IŠ KELIONĖS
ARKLIU NEGRĮŽTA

Kelionės įspūdžiai

ANTANAS RUBŪS
MANHATTAN COLLEGE

5

Vardas “Monastir” yra lotyniškas ir reiškia “Vienuolynas”. Iš tikrųjų, čia ant jūros pakraščio stovi Harthema Ribat, pilis-mečetė, kurioj kadaise gyveno, kovojo ir meldėsi islamo riteriai ir riterės.

Harthema Ribat buvo pastatyta VIII a. Vėliau ji buvo dar labiau išplėsta. Man ji priminė kryžiuočių pilis — vienuolynus Rytprūsioje. Tik nebuvau niekad girdėjęs, kad islamas turėjo ir moterų riterių ir tas, moterų kareivių-vienuolių. Pilis-mečetė dar ir dabar teberodo savo iškilus ginklus. Vyrų riterių celės kuklios, viena nuo kitos atskirtos. Moterų riterių celės puošnės, — jų durys atsiveria į bendrą salę su mozaika grindyse.

Pilies-mečetės pietryčių kampe stovi įspūdingas sargybos bokštas. Prel. Jautiliui besišvalgant po tamsesnius riterių celių kampus, bėgte užbėgau į jį. Aplinkui vaizdas su plačiu akiračiu. Matai ne tik Harthema Ribat vidų ir sienas, bet ir mies-

tą su uostu. Nėra ko kalbėti apie pačią jūrą ir beribę pajūrio lygumą. Supranti, kodėl ši pilis-mečetė buvo čia pastatyta: saugoti islamo kraštą nuo priešų. Visas pajūris, nuo Turkijos iki Maroko, kadaise buvęs nusagstytas pilimis-mečetėmis. Čia islamos budėjo ir meldėsi.

Skaičiau įrašą:

“Budėkim, broliai ir seserys, kartu iki aušros ir mąstykim apie Allah šlovę. Mūsų gyvybė yra tik krislelis jo aki-vaizdoj. Allah pažadai ir vardas — viskas! Rojui, į kurį eisim, upės teka Allah vardą šnabzdėdamos, rožės skelbia Allah šlovę savo kvapu. Kariui atėjus prie dangaus, atsiveria aštuonerios durys, garbindamos Allah vardą.”

Monastir, kaip minėjau, yra brangus Tunizijai ir dėl to, kad jis yra prezidento Habib Bourguiba tėviškė. Aikštė, kurios pakraštį stovi jo gimtinis namas, yra pavadinta *Rugpitičio 3-iosios* vardu. Namas kuklus. Į jį įeiti neleidžia.

Naujutėlė mečetė, kurią prezidentas Bourguiba padovanojo savo gimtajam miestui, tuojau pat patraukia dėmesį. Ji pastatyta tik 1966. Mečetėn kitatikiui įeiti uždrausta. Vokietė turistė, durininkui kažkur dingus, paliko savo sandalus prie durų ir įgūžėjo vidun. Matyt, arba nepastebėjo, arba nesuprato įspėjimo, kuris buvo prancūzų kalba. Mečetė tuo metu buvo kone tuščia. Tik vienas kitas vyras sėdėjo ant sukryžiuotų kojų tyloj prieblandoj, ir keletas moterėlių patyliai dalinosi savo bėdomis Allah aki-vaizdoj.

Durininkas, grįžęs prie durų, netruko pastebėti turistę moterį ir ją su šypsniu išprašė iš mečetės. Ėmiau klausyti, kodėl Tunizijos musulmonai neleidžia kitatikių į Allah namus? Durininkas man atsakė: Kitatikiams mečetėj ima mylėtis ... Atsakė mandagiai ir su šypsniu. Dargiau klausinėti pasidarė nepatogu. Mat, turistė buvo viena. Be to, senutė ...

Arabų mandagumą europiečiui dažnai sunku suprasti. Mum svarbu būti tiksliais, nes tikslus žodis — tiesus kelias. Paimkim pavyzdį. Kai mus kas paklausia, kada bus valgoma vakarienė, mes pažiūrim į laikrodį ir tvarkaraštį ir atsakom. Pavyzdžiui, po 35 minučių. Taip rodo laikrodis, taip sako tvarkaraštis. Arabas atsakys skirtingai. “Tuojau pat!” Atrodo, kad jis galvoja, jog tu neklaustum, kada bus

valgoma vakarienė, jei nebūtum išalkęs. Nenorėdamas būti stori-zeviu bei paastrinti alkį, jis ir nenori sakyti, kad dar reikės laukti tiek ir tiek laiko. Europiečiui tai atrodo melu, o arabui — mandagumo reikalas. Pirmusyk su arabų mandagumu susidūrus, sutrinki. Laikui bėgant, išmoksti nesikarščiuoti ir nesi-piktinti.

Arabų kraštuose ir su elgeta reikia elgtis mandagiai ir su šypsniu. Elgetavimas pas musulmonus yra pagarbos vertas pragyvenimo šaltinis. Turistui elgetos ima įkyrėti. Mažiausia bėdos su įkyriu elgeta turima atsiprašant, kad šiandien tu išmaldu neduodi. Tada išgirsti “Inš Allah” — Tegul patinka Allah! Mandagiai ir su šypsniu.

Monastir pašonėj, už ketverto kilometrų, yra Skanes paplūdimys ir prezidento Habib Bourguiba Shangri-La, — ne išvaizda, bet savo tikslu panaši į Jungtinių Amerikos Valstijų prezidento Camp David. Turistui tenka pasitenkinti tik rūmų sodu. Vidun įeiti galima tik akimis per stiklo sienas. Čia svečiuojasi ne tik pats Tunizijos prezidentas, bet ir jo svarbūs svečiai. Sodas — tikras arabiškas rojus. Netgi oazė rojui! Medžiai ir kvapios gėlės, vandens fontanų ir paukščių garsai ... Afrikos popiečio saulė čia, taip gaivu. Nesinori niekur skubėti.

Per vieną dieną nuo Carthage į Monastir ir atgal! Įspūdis

vejasi įspūdį. Ne tik pervažiuota per dalį krašto, bet ir pasinėta jo margume ir istorijoj. Nuo fenikiečių iki Habib — Mylimojo — Bourguiba!

Atlaso kalnų pašlaitėse —
Kairouan

Smagu sveikinti rytą Kartaginos griuvėsiuose. Saulė virš Tunis įlankos savo šiltu šypsniu nukelia miglos maršką ir ima kvieisti gamtą ir žmones dienos darbui ir džiaugsmui. Pirmieji atsiliepia žvirbliai su balandžiais. Jiems ėmus plepėti ir burkuoti, pasijunti namie. Rodos, užmerk akis, ir būsi Žemaitijoj! Tik garsus asilų skundas sako, kad čia rytas pietų krašte.

Smagu paklajoti pajūriu. Jis dar kone tuščias. Ir bangos viena kitos dar nelaužo. Tik mįslingai ir šelmiškai viena kitai kažin ką šnabžda pačiame paplūdimy. Kadaise čia vaikščiojo Augustino, didžiojo širdies žinovo ir šventojo. Atmintin grįžta vienas jo prisiminimas.

Kartą, sako, ėjau pajūriu, galvodamas apie Dievą, jo nuostabią didybę. Randu žaidžiantį bemiuką. Žaidimas mane sustabdė, sako Augustinas. Mat, bemiukas buvo jam visiškai atsidavęs. Jis kasę pajūrio smėlį duobutę, sėmė iš jūros vandenį ir pylė iškaston duobutę. “Kodėl tu pili vandenį į duobutę?” klausia Augustinas. “Noriu išsemti jūrą ...” atsako bemiukas. “Visas nušvitau”, sako Augusti-

nas. “Galvoti ir kalbėti apie Dievą yra panašu į bemiuko bandymą išsemti jūrą ... Noriu išsemti jūrą! Noriu suprasti Dievą!”

Mažu automobiliu judam Kairouan link. Esam tik aštuoni bendrai: dvi prancūzų poros, šoferis su gidu, prel. Jautilis ir aš. Iš pradžių važiuojam per jau pažįstamas vietas iki Sidi Bou (Bou žemės arba laukų). Čia vieskelis palieka pajūrį ir pasuka per beribę lygumą į Atlaso kalnų pašlaite. Pajūrio lygumą tunziečiai vadina Sahel vardu — “pajūris”. Sahel yra dirbama žemė.

Palengva Sahel lyguma ima flirtuoti su smėlio lyguma — Sahara. Dirbama žemė palengva dingsta, smėlio lopai vis plėtojasi.

Įdomu būti laive jūroj. Aplinkui tik tolimoji besibučiuojąs dangus su jūra. Pati gi jūra — nerami beribė. Beribės jausmas ir nerimo sparnai kelionę laivu padaro neužmirštamą.

Neįprasta važiuoti automobiliu Sahel-Saharos vieskeliu. Aplinkui rami lyguma. Tik kur ne kur žemę puošia raukšlėlė ar kauburėlis. Nėra kur akim užkliūti. Žiūrėk į šiaurę ar į pietus, žiūrėk į rytus ar į vakarus, — vien tik ramią beribę lygumą tematai. Rami beribė ... Taip neįprasta. Tuo tarpu nerami širdis, norėdama kur nors užkliūti, verčia akis begioti aplink. Tačiau veltui. Aplinkui tik lygu, lygu, lygu ...

(Bus daugiau)

Žmonės iš Kennebunkporto vasaros (4)

SVEČIAI, ŠUNES, AVINĖLIAI IR PAUKŠČIAI

Kas pamėgsta šias pakrantes, tas nuolat čia atkeliauja atostogauti. Metai iš metų. Ir taip sudaro daug prisiminimų, įspūdžių. Jie surišti su vieta, su kambariais.

Šiemet tie kambariai daugumoje buvo atremontuoti, išdžyti, iškloti kilimais. Kartais buvo sunku pažinti, ar tai tas pats kambarys.

Kaip kokia kregždė kasmet į savo kambarį sugrįžta Bronė Stravinskienė iš Chicago. Kartais atvyksta ir jos vyras Stasys Stravinskis. Ir šiemet jis buvo sustojęs neilgam, kai Bronė čia leidžia visą mėnesį. Buvo ir dukra. Buvo ir jų dėdė kun. Juozas Pragulbickas. Jis atvyksta ne iš Chicago, o iš Elizabetho, N.J. Čia vakare susirenka senų draugų būrelis, prisimena Kretingos, Telšių laikus. Prisimena ir daug vasarų, praleistų čia, Kennebunkporte.

Kun. J. Pragulbicko parvežti atvyksta Vincas Mamaitis, Elizabetho vargonininkas, vyras su gera nuotaika. Daug prisiminimų apie Nemuno kraštą atsiveža jis, nes augo ant Nemuno kranto, poeto Stasio Santvaro kaimynystėje.

Į savo kambarį nuolat grįžta ir Vakariai iš Chicago. Šiemet nebuvo ponios Danutės, nes turėjo dirbti. Jai atstovavo Gediminas Vakarīs ir dukra Vilija, visada uolūs, paslaugūs.

Tėv. Bernardinas Grauslys, OFM, su savo avinėliu šių metų vasarą Kennebunkporte.

XII MOKYTOJŲ
STUDIJŲ
SAVAITĖ
PRISIMENANT

(atkelta iš 2 psl.)

do, kad skolina). Gi mokyklos gali pasiskolinti ne tik skaidres, bet net filmus. Mat, V. Matulaitis yra pagaminęs ir filmų. Vienas ilgesnis filmas iš dviejų dalių yra apie Lietuvą (nepriklausomybės laikotarpio filmas nupirktas iš Motuzų, o dabartinio laikotarpio — sudarytas iš fotografijų); abi dalys, atrodo, po 30 min. Yra dar filmas apie tautinius drabužius ir vienas fiktyvinis "Sapnas", kurie trunka po 5 min. Visi filmai yra 16 mm.

Idomiausia, kad filmai mokykloms skolinami už dyka. Skolinamas net ir filmam rodyti prožektorius. Už prožektorių reikia mokėti 5 dol. Skaidrės visos skolinamos mokykloms 2-3 mėn., išskyrus du rinkinius originalų. Šie tuo tarpu neskolinami. Jei kas norėtų skaidrių rinkinius savo mokyklai įsigyti visam laikui, gali tai padaryti, rašydamas šiuo adresu: V. Matulaitis, 44 Longbourne Dr., Suite 506, Weston, Ont. M9R 2M7, Canada.

Beje, viena skaidrė perkant kainuoja 50 kanadiškų centų. Kas norėtų daugiau informacijos dėl skaidrių ir filmų pasiskolinimo ir apskritai, kas liečia šias mokslo priemones, turėtų susisiekti su V. Matulaičiu nurodytu adresu.

(Bus daugiau)

Baltimorės grupė

Iš Baltimorės pastoviai atkeliauja Justas Buivys su žmona ir dukra Daina. Justas yra geras plaukikas. Jei jūra nėra per šalta, tai jis pasileidžia plaukti skersai visą paplūdimį nuo uolų dešinės iki uosto žiočių kairės ir atgal. Jei jūros vanduo griežia, tai jis plaukia baseine, daugybę kartų plaukia pirmyn ir atgal. Ir taip diena iš dienos.

Atvyksta iš Baltimorės ir Igoris Kučiauskas su žmona, abu geri dainininkai, abu vasarvietės choro šulai. Pasirodo ir radijo valandėlės vedėjas Kęstutis Laskauskas, poetas Aleksandras Radžius.

New Yorko svečiai

Bene daugiausia atvyksta iš New Yorko. Be anksčiau minėtų, vasaroja: Dičpinigaičių šeima, gausi Ingelevičių šeima su Vygantais ir Gina Kudžmieni ir jos sūnumi Dariumi, Minkūnai su anūkais, J. Pažemėnas, Ažuolai, Balsiai, Br. Bobelis, Ona Zink, Stakniai, D. Mikulskytė, Vakseliai, Jadvyga Lukošienė su savo giminaite Ketty, Džini Karpiūtė, Jonas Pašukonis ir daug kitų.

Aloyzas Balsys atvyksta su didele mašina, prisikroves žmonių, gėrybių, visokiausių aparatų. Mėgsta jis rekorduoti kalbas, programas, dainas. Na ir dainuoja! Kur tik pasimaišo, tuoj ir dainą užmaišo.

Aleksandras Vakselis yra didelis žvejys. Atsiveža visokiausių meškerių. Kiekvieną anksčiau rytą iškeliauja žuvausti.

Jis uoliai platina šį sportą ir mielai jaunuolius pamoko meškerioti. Juos drauge pasiima prie jūros, net meškerę paskolina.

Kasmet atvyksta ir inž. Antanas Mažeika su žmona. Anksčiau jie gyveno New Yorke, dabar persikėlė į Floridą, bet atostogauti atvyko visam mėnesiui.

Amerikos lietuvių yra Džini Karpiūtė, gimusi ir augusi Brooklyne, gerai kalbanti lietuviškai. Ji atvyksta čia sveikatos taisyti, nes čia labai švarus oras ir lengva jai kvėpuoti. Ji eina ir eina, pažįsta visą miestelį, visus tarnautojus, krautuvius pardavėjus.

Edvardas Staknys, pamėgęs šachmatus, čia uoliai organizuoja įspūdingas vėžių vakarėlius. Jos būna vakarais apie 8-9 val. Tada susirinkę suvalgo vėžį ir bendrai padainuoja.

Iš Montrealio

Iš Montrealio pasirodo solistas Antanas Keblys, žemaitis, su jaukiu žemaitišku akcentu. Visada ramus, paslaugus. Jei reikia kur giedoti, tuoj pirmas prisistato ir padeda. Jis turi plačią šiaudinę skrybėlę. Meksikietiška. Kasmet žiemą jie važiuoja atostogauti į Meksiką, į Akapulko kurortą, ir iš ten parsiveža visokiausių meksikietišių tepalų ir skrybėlių.

Atvyksta iš Montrealio Murkauskai, Markauskai ir kiti. Buvo ir Silkauskai, jau gimę ir augę ten, Montrealyje. Silkauskas beslidinėdamas buvo susilaužęs koją. Su gipsuota koja jis čia ir vaikštinėjo aplink baseiną, kai visi gražiai maudėsi.

ARNOLDO VOKETAIČIO SUKAKTIS

(atkelta iš 3 psl.)

Basilio rolę "Sevilijos kirpėjų". Tai 55-tas skirtingas pastatymas šios operos jo repertuaruose. Kovo mėn. dainuos Prokofievo "Lt. Kije Suite" ir "Ivan the Terrible" su San Francisco ir St. Louis simfonijomis. Po koncerto abu kūriniai bus St. Louis simfonijos su sol. A. Voketaičiu įrašyti plokštelėn Vox Records Co. Tai 4-tas Arnoldo profesinis įrekordavimas. Kiti įrekordavimai: "Carry Nation" (Desto Record) — D. Moore su N.Y. City Opera; "Le Cid" (Columbia Records) — Massenet su Bumby ir Domin-

gie abu, vyras ir žmona, domėjosi Lietuva, iš kur kilę jų tėvai. Iš tėvų pasakojimo žino tokius vardus: Čekiškė, Ramygala, Jurbarkas.

Du šunes

Nuolat čia vasaroja ir du vilkiniai šunes, kurie priklauso vienuolyno gyvajam inventoriui. Tai Lady ir Žaibas. Abu svečių mylimi, vaikų nuglostyti. Visada guli prie didžiųjų durų. Paprastai nieko nepuola ir neluoja. Bet jei tik pasirodo kieme policijos mašina, abu tuoj kelias ir bėga ir nirtulingai loja. Puola. Jei kas pasirodo su maišu ant pečių, irgi šunes draskosi. Nepatinka. Atrodo jiems, kad kažkas kažką vagia.

Šiaip jie loja tik žaisdami, o žaisti nori su visais. Žaidimas tai paprastas — numesti pagali. Jie pradeda loti ir skubina atnešti.

Avinėlis su skambaliuku

Šiemet daug dėmesio susilaukė avinėlis su skambaliuku po kaklu. Jį globoja ir augina Tėv. Bernardinas Grauslys.

Du kartu per dieną veda pasi-vaikščioti. Ir jis seka paskui. Kartais susigundo kokia žole, skobrinėja, paskui pasišokinėdamas vejas savo šeimnininką. Globėjas turi jį paglostyti, pakilnoti, kad jam išsivystytų pasitikėjimas savimi. Keistas dalykas — mėgsta cigarečių nuorūkas. Kur randa, tuoj ir suėda. Globėjas sako, kad kartą taip sutvarkė visą cigarečių pakelį.

Pastoviai avinukas gyvena šiltnamyje, kur jam atitvertas guolis. Iš ten jį išsiveda globėjas. Turistai mėgsta jį, tuoj skubina nufotografuoti.

Avinėlių buvo užpuolęs Žaibas. Žaibui kilo bailsus pavydas, kodėl avinuką taip visi glosto. Nusitaikęs užpuolė ir kibo į sprandą. Būtų tuoj pribai-gęs ir perkandęs gerkle, bet išgelbėjo globėjas. Avinuką vežė net pas veterinariją, aprišo skarele, kol sugydė. Žaibas ir dabar negali išlaikyti, jį pamatęs, tuoj lenda į krūmus, nes paliešti neleidžia jo globėjas. Krūme išsilaiko nepuolęs, kol pro šalį praskamba varpeliukas.

Bičiuliai paukščiai

Šiemet pasikeitė ir paukščiai. Nuolat prie jūros gyvena didelės žuvėdros, maži paukštukai, kurie vakarais bėgioja prie pat vandens.

Šiemet pasirodė daugiau varnų. Jos nesimpatingos, netvarkingos. Jų sparnų plunksnos išsidraikė į visas puses. Balsas nemalonus, o mėgsta krankti. Ankstų rytą jau ima triukšmauti. Šiaip varna yra labai gudrus paukštis, iš toli pastebi pavojų.

Čia gyvena tokie mažiukai pilki paukštukai. Jie mėgsta nutūpti kur aukštoje vietoje, ant sausos šakelės ir ima čiulbėti. Čiulba labai garsiai. Mėgsta atsiskirti į besileidžiančią saulę ir giedoti. Ir jų balsų prisipildo pilna sodyba. O kas girdi juos? Tik retas, tik tas, kuris mėgsta gamtą ir moka ją stebėti ir girdėti.

-o-

Vasara liko tik užraušose, prisiminimuose. Visada gaila jos.

Smuikinkas Izidorius Vasyliūnas koncertuoja spalio 28 New Yorko Carnegie Recital salėj. Jam akomponuoja sūnus dr. Vytenis M. Vasyliūnas. Nuotr. P. Bivainio

LIETUVIŲ TAUTINIO KNYGYNO
70 METŲ MINĖJIMAS BALTIMORĖJ

Lietuvių Svetainės Klevo kambary spalio 8 buvo minima lietuvių tautinio knygyno 70 metų sukaktis. Tai labai svarbus įvykis Baltimorės lietuvių kultūriniame gyvenime.

Minėjimas buvo pradėtas knygyno pirmininkės Genės Auštrienės žodžiu. Ji suminėjo knygyno svarbą ir trumpai pranešė, kas bus programoj. Po to pakvietė Matą Brazauską minėjimui vadovauti.

M. Brazauskas pakvietė svečius prie skaniai pagamintų pietų. Pristatė svečiam dabartinę knygyno vadovybę — pirmininkę G. Auštrienę, vicepirmininkę J. Jončiengę, knyglininką M. Šimkų, kasininką A. Sajauską ir sekretorių J. Bradūną. Po to buvo poeto Kazio Bradūno paskaita: žodis, raštas, knyga.

Paskaitininkas priminė, kad Baltimorė yra lyg antroji jo tėviškė, nes pirmuosius žingsnius Amerikoje jam teko žengti kaip tik Baltimorėj. Priminė, kad Baltimorė įeina į keturių ar penkių svarbiųjų istorinių miestų skaičių. Baltimorėj nuaidėjo pirmieji pilietinio karo šūviai, pirmą kartą suplevėsavo Amerikos žvaigždėta vėliava. Be ko kito, čia yra ir moderniosios Amerikos literatūros pirmtako Edgar Allan Poe kapas — vienos bažnytelės šventorių, netoli nuo lietuvių namų.

Pasidžiaugė ir lietuviams rašytojais, kurie reikšėsi Baltimorės ir Washingtono apylinkėse. Niekur kitur Amerikoje nėra buvę tiek susipratusių lietuvių rašytojų, kaip čia. Suminėjo mirusius Joną Aistį ir Henriką Radauską, dar kuriančius Antaną Vaičiūlainį ir Jurgį Blekaitį. Iš ankstesnės kartos suminėjo Šliburį, kuris Bradūnui atrodo vienas iš stipriausių rašytojų ankstesniųjų ateivių tarpe, poetą Nadą Rastenį, dramaturgą Vincą Nagarnoskį, Naruševičių ir kitus. Suminėjo ir kiek jaunesnius, atvykusius Baltimorėn po II pasaulinio karo: tai Alfonsą Nyką-Niliūną, Aleksandrą Radžių, Stasę Sakytę-Surdokienę ir Vitaliją Bogutaitę-Keblienę.

Toliau paskaitininkas kalbėjo, kad knygyno tęstinumas, net 70 metų, yra labai didelis ir retas dalykas lietuviškose kolonijose.

Atsisveikini kaip su draugu ir išvyksti į didelius miestus. Ir taip lauki visus metus, kad vėl galėtum keliauti į šiaurę, į tuos mielus atostogų kraštus, į tą gražią lietuvišką sodybą. (p.j.)

Džiaugėsi, kad čia lietuviai įstengia gražiai sugyventi, nežūrint savo įsitikinimų ir profesijų; to labai pasigendama didesnėse kolonijose.

Jis lenkiąs galvą prieš visus tuos darbuotojus, kurie, dažnai būdami tik paprasti žmoneliai, dažniausiai siuvėjai, įžiebė kultūrinę ugnelę, steigdami knygyną, kuris laikosi ir gyvuoja ligi šios dienos. Priminė, kad dabar Lietuva pergyvena antrąjį spaudos draudimo laikotarpį. Amerikoje gyvenančius lietuvius jis lygino su Mažąja Lietuva, kur prieš spaudos atgavimą buvo spausdinamos lietuviškos knygos.

K. Bradūno paskaita buvo išklausyta atidžiai. Minėjimo dalyviai nesigailėjo katučių.

Toliau programoj buvo lietuviškos tautosakos dainos. Jas sudainavo Elenutė ir Jurgis Bradūnai iš Washingtono. Elenutė, gal būdama ir iš pašaukimo tautosakininkė, prieš kiekvieną dainą pateikė ir paaiškinimus, surištus su dainos gaida, turiniu, net nurodydama, iš kurio Lietuvos kampo daina kilusi. Taip abu sutraukė kelias senoviškas dainas, kurios labai gražiai nu-

skambėjo. Elenutė padainavo pati viena kelias labai liūdnas ir ilgesingas dainas, dar ir paaiškindama, kodėl jos tokios liūdnos ir gaudžios. Pabaigai ji pakvietė ir savo tėvelį. Taip jie ir užbaigė visą programą su savo trio.

Poetas Nadas Rastenis įteikė K. Bradūnui dedikuotą eilėraštį, už kurį K. Bradūnas nuoširdžiai padėkojo.

Knygyno vadovybė nuoširdžiai dėkoja Kaziui Bradūnui, kuris iš tolimos Chicago atskrido ir parsiskrido savo lėšomis; jauniems Elenutei ir Jurgiui Bradūnams, sugebėjusiems atskleisti senoviškų dainų grožį; Matui Brazauskui, taip šauniai vedusiam programą ir niekada nepagalinciam laiko knygyno reikalams. Dar reikia padėkoti ir poniom, kurios dirbo be jokio atlyginimo prie pietų gaminimo: O. Meidūnienei, V. Sajauskienei, S. Astauskienei, J. Jončienei, S. Auštrienei; taip pat ir Jūratei Jaskulskienei, patarnavusiai prie stalų. Visokeriopa padėka priklauso V. Laukaičiui ir J. Auštrai, dirbusiems visur.

Visa šio minėjimo programa buvo Amerikos Balso įrašyta į magnetofono juostas.

J.B.

HARTFORD, CONN.

Hartfordo lituanistinė mokykla Švyturys rengia paskaitą ir visus kviečia susipažinti su grybais. Paskaita bus lapkričio 12, šį sekmadienį, 3 v. popiet Švč. Trejybės bažnyčios salėje, 53 Capitol Ave., Hartford, Conn. Ją skaitys dr. J. Gailiūnas. Bus rodomos skaidrės, bus ir grybų parodėlė. Po paskaitos — kavutė. Įėjimas nemokamas. Aukos mokyklos reikalams priimanos.

AIDAI — vienas geriausių kultūros žurnalų išėjimų. Ar juos prenumeruoti? Metuose išeina 10 didelių numerių. Prenumerata tik 15 dol. metams. Adresas: 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

COSMOS PARCELS EXPRESS
C O R P.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS
į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.
TOKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS
PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS
C O R P.

488 Madison Avenue (tarp 51 ir 52 g-vės)
Floor 21st New York, N.Y. 10022
Tel. (212) 758-1150-1

S K Y R I A I:

Apple-Valley, Min. 55124 New York, N.Y. 10003 New York, N.Y. 10011 So. Boston, Mass. 02127 Bridgeport, Conn. 06610	7626 W. 150 St. 45 Second Avenue 135 W. 14th Street 389 West Broadway 1880 Seaview Ave.	612 432-7083 AL 4-5456 CH 3-2583 268-0068 203 367-2863
Chicago, Ill. 60622 Chicago, Ill. 60629 Cleveland, Ohio 44134 Lexington, N.Y. 12452 Irvington, N.J. 07111 Grand Rapids, Mich. 49504 Hackensack, N.J. 07601 Hartford, Conn. 06106 Lakewood, N.J. 08701 Los Angeles, Calif. 90022 New Haven, Conn. 06511 Newark, N.J. 07106 Passaic, N.J. 07055 Philadelphia, Pa. 19122 Philadelphia, Pa. 19141 Pittsburgh, Pa. 15203 Waterbury, Conn. 06710 Fort Wayne, Ind. 46808 Wappingers Falls, N.Y. 12590 Worcester, Mass. 01610 Youngstown, Ohio 44503	2222 West Chicago Ave. 2501 West 69 St. 5879 State Road Route 13A 1082 Springfield Ave. 636-38 Bridge St. N.W. 112 Main St. 518 Park St. 241 Fourth Street 960 S. Atlantic Blvd. 1329 Boulevard 698 Sanford Avenue 42 Monroe St. 1214 N. 5th St. 4925 Old York Rd. 1307 E. Carson Street 555 Cook St. 1807 Beineke Rd. Hidden Hollow Apts. 144 Millbury Street 309 W. Federal Street	BR 8-6966 WA 5-2737 884-1738 518 989-6742 374-6446 GL 8-2256 201 342-9110 246-9473 FO 3-8569 AN 1-2994 LO 2-1446 373-8783 GR 2-6387 PO 3-4818 GL 5-9586 HU 1-2750 756-1668 432-5402 914 297-0261 SW 8-2888 RI 3-0440

G.N.

MOTERŲ SUKAKTUVINĖ ŠVENTĖ

Kultūros Židiny spalio 28 buvo surengta lietuvių katalikių moterų organizuotos veiklos 70 metų ir Pasaulio Lietuvių Katalikių Organizacijų Sąjungos 30 metų sukakties minėjimas, susijungtas su koncertu.

Akademinei daly

Pačiojo pradžioj Irena Sandanavičiūtė-Merlino perskaitė šiai sukakčiai parašytą poetės Kotrynos Grigaitytės eilėraštį. Atidarymo žodį tarė rengėja dr. Aldona Šlepetytė-Janačienė. Invokaciją sukalbėjo ir taip pat sveikinimo žodį pasakė prel. J. Balkūnas, specialiai šiai šventei atvykęs iš Floridos.

Sveikino žodžiu

Žodžiu pasveikino: Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, Vliko pirmininko atstovas vicepirm. Jurgis Valaitis, LB New Yorko apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis, Altos N.Y. skyriaus pirmininkas dail. Juozas Bagdonas, Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų viršininkė sesuo Margarita Bareikaitė, Australijos atstovė iš Melbourneo Jadvyga Petraitienė, iš Chicago Giedros korp. pirmininkė Emilija Vilimaitė ir Kat. Moterų Sąjungos vicepirm. Genovaitė Kaneb.

Pranutė Ažuolienė paskaitė sveikinimus raštu. Jų buvo visa eilė. Pilną sveikintųjų sąrašą atskirai pateiks pačios rengėjos.

Birutė Venskuvienė-Šlepetytė, gyvenanti Paryžiuje ir specialiai šiom iškilmėm atvykusi, kalbėjo apie lietuvių katalikių organizacinę veiklą 70 metų bėgyje.

Po paskaitos į sceną buvo pakviesta sesuo Augusta Sereikytė, viena iš tos moterų veiklos organizatorių. Jai prisegta gėlė, taip pat prisegta gėlė ir paskaitininkei Birutei Venskuvienėi ir ji už savo veiklą pakelta į PLKO Sąjungos garbės narės. Žodį sesėms pavergtose Lietuvoje perskaitė V. Lušytė-Penikienė.

Baigiant akademinę dalį, sugiedotas Lietuvos himnas. Visai programai vadovavo pati rengėja dr. Aldona Šlepetytė-Janačienė.

Koncertinė dalis

Akademinei daliai buvo sutelkusi daug žodžių, daug sveikinimų, paskaitą, tai ji užtruko arti dviejų valandų. Po 16 mi-

WATERBURY, CONN.

Jaunimas ir jo kultūrinė poptė

Jau mokslo metai beveik pusiaukelė. Jaunimas renkasi į sueigas, repeticijas, susirinkimus, ir t.t.

Taip ir mes nedidelę Waterburio kolonijoj susirinkom ir nutarėm, kad mūsų eilė pakrutėti, ką nors ruošti. Suorganizavom Jaunimo Sąjungos skyrių ir pradėjom veikti, planuoti ateičiai. Nors mūsų nėra daug, bet esam darbštūs ir svarbiausia, turim norą dirbti. Išrinkom valdybą: pirmininkė — Ramutė Kemežaitė, sekretorė — Onutė Paliulytė, kasininkas — Darius Venclauskas.

Pradžia bus pati sunkiausia, nes tikrai esam nauji šiame darbe. Bet LB Waterburio apylinkė daug padeda.

Mūsų pirmasis parengimas įvyks lapkričio 26, sekmadienį, 2:30 val. popiet Šv. Juozapo parapijos salė, 29 John St., Waterbury.

Tai bus kultūrinė poptė "Manoji Lietuva", skaidrių montažas, kurį paruošė Bostono etnografinio ansamblio narys Perkūnas Krukonis. Šis montažas buvo rodomas su dideliu pasisekimu Chicagoj, Philadelphijoje, skautų tautinėj stovykloj ir kitur. Į jo paruošimą įdėta daug jausmo, ir jį pamatyti tikrai verta.

Kviečiam atsilankyti visus, ne tik iš Waterburio, bet ir iš aplinkinių kolonijų, ir su mumis smagiai praleisti poptę.

Įėjimo auka — \$3 suaugusiems ir \$2 jaunimui.

Ramutė Kemežaitė

nučių pertraukos prasidėjo koncertinė dalis.

Šiam koncertui atlikti buvo pakviesta solistė Gina Čapkauskienė iš Montrelio ir pianistas Saulius Cibas iš Bostono.

Solistė pradžioje dainavo: G.F. Haendelio du dalykus: Ne men con l'ombre, Oh, Had I Jubal's Lyre "Joshua". Taip pat ir Mozarto du dalykus: Deh vieni, non tardar iš "Le Nozze di Figaro" ir Der Hoelle Rache iš "Die Zauberfloete".

Ištapui pianistas Saulius Cibas paskambino F. Chopino baladę G Moll, op. 23.

Toliau tęsė Gina Čapkauskienė. Ji padainavo: S. Sodeikos — Benamių daina, V. Kerbelio — Aš skrajoju, G. Gudauskienės — Gintarėlis, J. Stankūno — Vyturėlis, O. Metrikienės — Dainos, muzika ir gėlės. Pabaigai G. Donizetti — Ardon gl'incensi iš "Lucia di Lammar-moor".

Publika šiltais plojimais sutiko abu menininkus ir ilgai plo-

ST. PETERSBURG, FLA.

Žiemos sezono atidarymas Lietuvių Klube įvyko spalio 22. Klubo pirmininkas Kl. Jurgėla pasveikino klubo narius ir svečius, pagerbė klubo steigėjus, darbuotojus ir pirmininkus, kurių pastangomis ir darbu klubas išsilaiko ir klesti. Meninė daly klubo choras, vadovaujamas muz. P. Armono, padainavo ke turias dainas. Dail. J. Juodis skaitė savo sukurtas aktualijas iš kolonijos ir klubo gyvenimo. Gr. Jezukaitienės vadovaujamas sekstetas padainavo porą dainų. Dr. B. Zelbienė paskaitė savo sukurto kupletus apie vietinius įvykius ir žmones. A. Kamienės vadovaujama tautinių šokių grupė pašoko porą šokių. Akor-deonu pritarė muz. P. Armonas. Sceną dekoravo dail. J. Juodis. Programą stebėjo per 330 asmenų.

CHICAGO, ILL.

Kario žurnalui remti Chicagoj kiekvienieriais metais rengiama kavutė. Jau antri metai ją rengia sudėtinis šaulių, karių veteranų ir birutiečių komitetas. Spalio 22 panašų pobūvi atidarė Ramovės skyriaus pirm. A. Juškevičius, programai vadovavo gen. Daukanto kuopos pirm. Ed. Vengianskas. Sveikino c.v. pirm. Milkovaitis ir Kario atstovas Juškaitis. Tylos minute pagerbtas neseniai Californijoje miręs rašytojas Balčiūnas-Švaistas, kuris buvo pirmasis Kario žurnalo redaktorius laisvės kovų metais. Savo kūrybos eilių paskaitė Balys Brazdžionis. Šaulių moterų choras, vadovaujamas Miliulio, sudainavo keletą dainų. Vėliau buvo dovanų paskirstymas ir šokiai. Vytauto Didžiojo kuopos moterų per vadovę Cecevičienę žurnalui stiprinti įteikė 300 dol. auką. Kiti aukojko mažesnę sumom.

Marquette Parko Lietuvių Namų Savininkų d-jos susirinkimas įvyko spalio 20. Parapijos mokyklos salėj dalyvavo apie pusantro šimto narių. Nutarta skirti dovaną dail. A. Varnui, padidinti įnašą Lietuvių Fonde, rašyti protestą Sun-Times laikraščiu prieš L. Kairio persekiojimą spaudoj. J. Skeivys kvietė dalyvauti metinėj vakarienej lapkričio 25. Bal. Brazdžionis ragino visus uoliai dalyvauti balsavimuose.

Lietuvių televizijos programos gavo keletą naujų rėmėjų, o taip pat gerai pavyko jų rengta gegužinė. Lapkričio 12 Jaunimo Centre įvyks LTV rengiamas muz. Kuprevičiaus koncertas.

Bal. Brazdžionis

jo. Solistė net tris kartus bisavo. Pirmam bisui padainavo gražią minorinę atrių dainelę — Lauko rožė; antram bisui — Lakštingalą su visais treiliais, kad ji mažai ir nori dainuoti Lietuvoje. Trečiam bisui atrią iš G. Donizetti "La Fille du Regiment".

Tikrai buvo malonu klausytis gražaus solistės Ginos Čapkauskienės dainavimo, jos gražaus, skambančio balso, taiklaus pianisto akomponavimo ir jo jautriai perduotos Chopino baladės.

Pabaigoje scenoje pasirodė Marija Lušienė ir rengėjų vardu padėkojo visiem, kas prisidėjo prie programos ir pačios šventės surengimo. Sceną dekoravo Paulius Jurkus, panaudodamas lietuviškos kultūvės ornamentus ir įrašydamas skaičius — 70 ir 30.

Po programos buvo kavutė ir pasisvečiavimas. Programos dalyviams ir svečiam posėdžių mėnėje buvo surengtos vaišės, kuriose dalyvavo apie 40 asmenų. Pačiame koncerte buvo apie 300. (p.j.)

Dr. Kazio Bobelio pagerbime spalio 4 dalyvavo 200 asmenų. Meninę programą atliko solistė Praurimė Ragienė. Vakara rengė Altos St. Peterburgo skyrius.

Kun. Tado Degučio, OFM, St. Peterburgo lietuvių Šv. Kazimiero misijos kapeliono, gimtadienio proga L.R.K. Moterų s-gos 76 kuopa spalio 19 surengė pagerbimą — gegužinę Seminole Parke. Dalyvavo apie 150 svečių. Pagerbimui vadovavo kuopos pirm. A. Kamm. Žodžių sveikino pirm. Kamm, prel. J. Balkūnas ir kun. J. Gasiūnas.

Romo Kalantos šaulių kuopa lapkričio 14 Lietuvių Klubo mažojo salėj šaukia narių susirinkimą.

Kariuomenės šventės minėjimas bus švenčiamas dalimis. Lapkričio 19, sekmadienį, Holy Namė bažnyčioj mišios už Lietuvos laisvę žuvusiems kariam ir kovotojam pagerbti. Pamaldų metu giedos I. Malčius. Lapkričio 23, Padėkos dieną — ketvirtadienį, klubo didžiojo salėj minėjimas su Broniaus Michelevičiaus paskaita ir solistės Justinos Sriubiškienės koncertu.

Solisto Ričardo Daunoro koncertas su dideliu pasisekimu praėjo spalio 26. Gausūs klausytojai dėkingi koncerto rengėjams — JAV Lietuvių Bendruomenės St. Peterburgo apylinkėi — už aukštą meninio lygio renginį. — L.Ž.K.

Solistė Gina Čapkauskienė ir pianistas Saulius Cibas Kultūros Židinio scenoje spalio 28. Nuotr. L. Tamošaitis

BALTIMORĖS ŽINIOS

Lietuvių Svetainės šėrininkai lapkričio 5 surengė jautienos ir austrių balių svetainės kambariuose. Šokių grojo L. Praščiu-no orkestras. Daug kas laimėjo įvairių ir gerų premijų. Gordonas Matulionis, populiarius jaunas lietuvis, tvarkė loteriją su dideliu pasisekimu.

Lietuvių Bendruomenės Baltimore's apylinkė seštadienį, lapkričio 11, Lietuvių Svetainės didžiojo salėj rengia koncertą. Programą atliks Ramovėnų vyrų choras, vadovaujamas muz. Julius Kazėno, ir studenčių vokalinis vienetas Nerija, diriguojamas Ritos Cyvaitės-Kliorienės. Šie menininkai atvyksta iš Clevelando ir pirmą kartą pasirodys Baltimore's scenoj. Šokių gros L. Praščiu-no orkestras. Veiks baras ir bufetas. Visi maloniai kviečiami kuo gausiau dalyvauti. Lapkričio 12, sekmadienį, Šv. Alfonso bažnyčioje 10 val. ryto pamaldų metu giedos Ramovėnų vyrų choras ir Nerija.

Lietuvių Postas 154 ir jų padėjėjos, Amerikos Legionierių organizacijos nariai, Šv. Alfonso bažnyčioj turės ypatingas pamaldas "Atgal prie Dievo — Back to God" lapkričio 12, sekmadienį. Legionieriai susirinks prie bažnyčios 9:30 val. ryto ir su vėliavomis žygiuos į bažnyčią, kur užims jiems skirtas vietas. Mišias aukos Marylando valstijos legionierių kapelionas kun. A. Dranginis, Legionieriai kviečia visus į šias pamaldas.

Jennie Grigalūnas, ankstesnės kartos lietuvių, mirė Šv. Agnietės ligoninėj spalio 26. Velionė, kai sveikata leido, lankydavo Šv. Alfonso bažnyčią ir dalyvavo įvairiuose lietuviškuose rengimuose. Per ilgus metus dirbo siuvykloj. Gedulingos mišios aukotos už jos sielą spalio 30. Palaidota Holy Redeemer kapinėse. Nuliūdime liko vyras Antanas, duktė Ruth, sesutė Ona ir brolis Antanas.

Jonas Obelinis

BALTIC HOLIDAYS COME TO LITHUANIA IN 1979

JOIN US AND FULFILL A DREAM THAT WILL HAVE ENDLESS MEMORIES

COST

DEPART	RETURN	GROUP 30	G.I.T.	CITIES AND NIGHTS
Dec. 22	Jan. 5	\$1049.00 (APEX FARE)		Vilnius 5, Warsaw 3, Leningrad 3, Moscow 2
March 5	March 15	\$779.00	\$849.00	Vilnius 5, Warsaw 2
March 22	March 31	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
April 12	April 21	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
April 23	May 3	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Warsaw 2
May 3	May 12	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
May 14	May 24	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Warsaw 2
May 24	June 2	\$899.00 (Group 30 fare)		Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
June 14	June 23	\$899.00 (Group 30 fare)		Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
June 26	July 10	\$1249.00(Super apex fare)		Vilnius 5, Warsaw 5, Kiev 3
July 04	July 19	\$1199.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Riga 3, Leningrad 3, Moscow 2, Copenhagen 1
July 24	Aug. 07	\$1249.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Rome 5, Moscow 3
Aug. 08	Aug. 24	\$1199.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Riga 3, Leningrad 3, Moscow 2, Copenhagen 1
Aug. 21	Sept. 05	\$1249.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Warsaw 5, Kiev 3, Copenhagen 1
Sept. 06	Sept. 15	\$849.00 (Group 30 fare)		Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
Sept. 20	Sept. 29	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
Oct. 15	Oct. 25	\$779.00	\$849.00	Vilnius 5, Warsaw 2

TOURS INCLUDE FULL DAY EXCURSION TO KAUNAS AND HALF DAY TRIP TO TRAKAI

CONTACT: JONAS ADOMĖNAS,
Tour Manager

TRANS INTERNATIONAL TOURS, LTD.
535 Fifth Avenue
New York, N.Y. 10017
212 697 7257

Group 30 fare must have 30 or more participants

— Tautinių šokių mokytojam lapkričio 23-26 yra ruošiamas tautinių šokių seminaras Chicagoj, Jaunimo Centre. Seminaro lektoriai: J. Matulaitienė, G. Gobiene, J. Karasiejus, F. Strolia, F. Zapolis, A. Veselkienė. Registruoti pas Nijolę Pupienę, 7355 S. Whipple, Chicago, Ill. 60629. Tel. (312) 436-7343.

— Dail. Jadvygos Paukštienės dailės darbų paroda Chicagoj, Jaunimo Centro Čiurlionio galerijoje įvyks lapkričio 17-26.

— LŽS Dr. Petro Daužvardžio vardo fondo, ugdančio jaunuosius spaudos, radijo ir TV bendradarbius, valdybą šiuo metu sudaro: pirmininkas kun. Antanas Saulaitis, vicepirmininkai — Antanas Juodvalkis ir Emilija Sakadolskienė, sekretorius Algirdas Pužauskas ir išdininkė Danutė Vakarė.

— "Švietimo Gairių" žurnalo rektorei rašytojai D. Bindokienei atsakius iš pareigų, nauju redaktorium pakviestas J. Jasaitis.

— "The New Perspective", daugiakultūris Hamiltono tarybos mėnraštis, rugsėjo numery šalia kitų tautybių veiklos aprašymų išspausdino straipsnį apie Pasaulio Lietuvių Dienas Toronte. Mėnraščio redakcijos talkininkų tarpe nurodyta ir Vida Stankevičienė. Daugiakultūrinę Hamiltono taryboj lietuviams atstovauja K. Deksnys ir M. Gudinskas.

— Illinois universitete Chicago Circle Campus dėstomame lituanistikos kurse šiemet bus 25 studentai. Pirmame (101) kurse bus 15 studentų ir antrame (104) — 10.

— Argentinoj, Berisso "Nemuno" draugija paminėjo savo veiklos 69 metų sukaktį. Meninė daly pasirodė mažųjų ansamblis "Skaidra" ir didesniųjų ansamblis "Nemunas". Jie pašoko tautinių šokių. Sukakties proga sveikino organizacijų atstovai: P. Ožinskas—Argentinios Balsas, J. Sišlauskas — "Mindaugo" draugija, R. Stalioraitis — SLA, J. Mičiūdas — L. Centras, O. Kairielienė — "Laikas", B. Survila — S. Židiny. Užbaigos žodį tarė naujas pirminkas Rikardas Griliauskas.

Kun. K. Pugevičiaus laiška redakcijai išspausdino U.S. News & World Report spalio 16. Laiške argumentuojama į minėtame žurnale R. Knight straipsny esantį teiginį, kad "kelios mažos grupės Pabaltijo valstybė dar vis pasisako už nepriklausomybę nuo Sov. Sąjungos". Klausima, kaip amerikietis žurnalistas, įsileistas trumpam į Pabaltijį ir nuolat saugomas, gali surinkti davinius ir gauti teisingą atsakymą į klausimą "Ar pritarti nepriklausomybei nuo Sov. Sąjungos?". Kun. Pugevičius yra L. vyčių Lietuvos reikalų komisijos pirmininkas ir JAV LB visuomeninių reikalų komisijos narys.

— Dr. Vytauto Vardžio straipsnis apie Lietuvą išspausdintas "World Book Childcraft International" enciklopedijoje. Autorius primena partizanų, Lietuvos gyventojų petičiją su 17,000 parašų Jungtinėm Tautom. Pridėta keletas iliustracijų ir Lietuvos žemėlapis. Enciklopedijoje atskirai paminėti miestai Kaunas, Vilnius, Klaipėda.

— Nauji Darbininko prenumeratoriai: dr. J. Kriaučiūnas, Putnam, Conn., inž. P. Urbaitis, Lighthouse Pt., Fla. Užsakę kitiem: A. Yočienei, Poquonock, Conn. — K. Katelus, Brooklyn, N.Y. Sveikinam naujus prenumeratorius ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Atnaujinant prenumerata visiem 13 dol. metam.

Lietuvių išeivijos spaudoj

KITAS FILMAS APIE KITAS MASINES ŽUDYNES

Europos Lietuvis š.m. spalio 24, Nr. 42 (1432) paskelbė informaciją: "Filmas, kuris vargu bus rodomas". Su šia informacija išsiai supažindiname ir Darbininko skaitytojus.

-0-

"Dar nepraejo nė keturiasdešimt metų, kai Vokietijos naciai pradėjo žudyti žydus, o "Holocaust" filmo žiūrėjusieji kai kurie žydai su pasitenkinimu sutiko tą faktą dėl to, kad, girdi, jų tragediją per ilgai supusi tyla.

Idomus dalykas, kad Izraelio filmininkai dabar pasiryžo iškelti daug ilgai tylos supūtą kitą tragediją. Jie savo televizijai susuko filmą apie Jeruzalės armėnus, kurių tame mieste esą apie 3,000. Bet, sako, rodant armėnus tegu ir dokumentiniame filme, negalima tylos praieiti pro juos ištikusią dabar jau šešiasdešimt metų senumo tragediją. Dabar, po tiek daug metų, dažnam mūsų bus tikra naujiena, kad turkai 1915-1916 m. išskerdė ne mažiau kaip milijoną armėnų. Bet armėnams tai

nėra kokia nors iš archyvo į saulės šviesą ištraukta naujiena, bet neužmirštama tragedija. Dėl to kaip "Holocaust" buvo parodyta iš archyvų paimtų pačių nacių pasigamtintų fotografijų apie žydus ir jų naikinimą, taip ir Izraelio filmininkai padarė — pasinaudojo turkų fotografijomis su armėnų naikinimo vaizdais.

Tačiau filmas greičiausiai turės būti padėtas į archyvą — televizijos žiūrovai jo nepamatys, nes turkai sujudo ir pradėjo reikšti protestą. Izraelio televizija yra nepriklausoma nuo vyriausybės, bet sunku atsilaikyti dideliam spaudimui. Štai Turkijoje dar gyvena apie 40,000 žydų, tai turkai surinko jų bendruomenės vadus, ir jūs, girdi, reikalaukite, kad filmas nebūtų rodomas. Tie dabar ir klebina Izraelio atstovą Ankaroje, nurodinėdami jį galimus pavojus sau. Izraelio užsienio reikalų ministerija sako, kad ji negali statyti kokių nors reikalavimų savo televizijai, bet vis dėlto išvadą daro tokią, kad būtų išmintinga neerzinti Turkijos vyriausybės ir nepakenkti tarpvalstybiniam santykiams.

Nors galutinį žodį tars televizijai vadovaujanti taryba, bet jos pirmininkas prof. R. Jaron taip pat svyruodamas pasisakė, kad jeigu Turkija nebūtų Izraelio kaimynė, tai jokios problemos nekiltų. Dabar, sako, daug žalos gali pridaryti rodomas filmas, kuriame, deja, pristatoma tiesa.

Turkus, matyt, žinios apie filmą taip įkaitino, kad jų kišimasis į Izraelio reikalus pradėjo dabar erzinti to krašto pareigūnus. Kaip tik sukanant filmą atvažiavo iš Amerikos į Izraelį armėniškos kilmės amerikietis Michael Arlen, pagarsėjusios knygos "Kelias į Araratą" autorius. Jeruzalės miesto taryba jį gražiai priėmė, ir apgyvendintas jis buvo centre, skirtame užsienio užsukantiems rašytojams ir aktoriams. Turkijos generalinis konsulas tuojau pateikė protestą dėl Arlenui parodyto vaišingumo ir pareikalavo sustabdyti filmo sukimą. Jeruzalės burmistras jam atsakė, kad miestas gali vaišinti, ką tik jis nori, o kai dėl filmo, tai tas reikalas ne miesto žinioje."

PROVIDENCE, R.I.

Grandinė, Clevelando tautinių šokių ansamblis, spalio 8 su dideliu pasisekimu pasirodė Veterans Memorial Auditorium patalpose. Spektaklis sutraukė apie 800 žiūrovų. Dalyviai reikė pasitenkinimą, kad Providence lietuvių mažą koloniją ryžtasi stambiam renginiui.

Rhode Island gubernatorius yra labai palankus tautybių kultūriniam pasireiškimui ir teikia finansinę paramą.

Kaip pereinamais metais į Čiurlionio koncertą, taip šiemet ir į Grandinės vakarą atsilankė lietuviai iš Waterbury, Hartfordo, Worcesterio, Brocktono, Bostono ir kitų vietovių.

Čiurlionio ansamblio ir Grandinės renginius čia organizavo veiklus Bendras Lietuvių Komitetas (Heritage Committee). Šis komitetas bendras kūčias rengia gruodžio 9. Šiam komitetui vadovauja trečios kartos lietuvaite, o dauguma narių jau čia gimusieji. Sėkmės ir toliau taip gražiai veikt!

Tradicinė vakarinė, rengiama Šv. Kazimiero lietuvių parapijos, įvyks lapkričio 19, sekmadienį, 3 val. Meninę programą atliks Marytė Bizinkauskaitė, akomponuojama jos tėvelio.

kvm

VI tautinės stovyklos parade žygioja vietovės. N. aotr. V. Bacevičius

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Sociologų kongrese Švedijos Upsaloje Lietuvai atstovavo L.M. Akademijos filosofijos, sociologijos ir teisės instituto direktoriaus pavaduotojas Arvydas Matulionis. Jis kongresui pateikė ir Lietuvoje daromų sociologinių jaunimo tyrimų duomenis (apklausa 4300 baigiamojo aukštųjų mokyklų kurso studentų). A. Matulionis džiaugiasi, kad tarp 3500 kongreso dalyvių iš 142 šalių patyręs daug naudingų dalykų, užmezgęs gerų pažinčių. Kongresas truko 5 dienas, buvo turtinga programa.

— Spalio 14 Teatro draugijos patalpose Vilniuje buvo tradiciniu virstas metinis Lietuvos teatro veteranų susitikimas. Iš teatro veteranų jame dalyvavo: Potencija Pinkauskaitė, Nelė Vosyliūtė-Dauguvietienė, Elena Žalinkevičiūtė-Petrauskienė, buv. balerina Jadvyga Jovaišaitė-Olekienė, solistas Antanas Kučingis, sol. Antanas Sodeika, pirmojo "Traviatos" spektaklio dalyviai — Antanas Zauka ir Vincas Marcinkus. Taip pat pobūvyje dalyvavo teatralai ir jiems artimi: S. Dautartas, V. Sipaitis, A. Šabaniauskas, N. Andriejauskienė, A. Žitkevičius, G. Jakavičiūtė, O. Juodytė-Chadavicienė, O. Šauleckaitė, P. Baravykas, A. Ruzgaitė, V. Varčikas ir daug kitų. Susirinkusius pasveikino Teatro draugijos pirmininko pavaduotojas P. Dabulevičius ir Kauno muzikinio teatro direktorius V. Blažys.

— Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba, talkinama Vilniaus universiteto mokslininkų, išleido dviejų tomų kelių autorių parašytą monografiją "Kuršių marios". Knygoje pateikiama daug tikrų duomenų apie žuviusios marių vandenį, jų aplinką ir grožį.

— Okupuotoje Lietuvoje nesigailima garbės titulių ir materialinių privilegijų tiems rašytojams, kurie savo talentą drįsta paaukoti partijos tikslams. Tačiau, deja, oficiali garbė jų kūrinių nepadaro vertingais. Menkaverčių liko sribų poetas Vl. Grybas (iš nusivylimo komunizmu vėliau nusižudęs). Didelį poeto talentą propagandai paaukojo ir jau miręs neregys jautrus lyrikas A. Jonynas. Ištikimas sovietinis propagandistas yra ir gerai išviršinę eilėraščių techniką valdęs poetas Juozas Macevičius. Nuo 1977 pradžios jis pakeltas vyriausiojo Pergalės redaktoriaus, o 50-ties metų sukakties proga apdovanotas tautų draugystės ordinu. Tačiau jo knygos — eiliuota propagandinė publicistika.

— Lietuvos Liaudies meno draugijos salone Vilniuje tekstilininkė O. Lapienytė parodoje išstatė per 50 dekoratyvinių darbų: šiaudinių kilimėlių, lovatiesių, rankšluosčių, pagalvėlių. Ten pat taikomojo meno dailininkas A. Aukštuolis rodo ornamentuotas rankšluostines, verpstes, kraičių skrynius, lazdas, puošnias dėžutes. Taikomo-

joje dailėje reiškiasi nemaža lietuvių dailininkų.

— Pavergtoje Lietuvoje visokių festivalių yra tiesiog be skaičiaus. Juose visuose yra apstu sovietinės propagandos. Ir varžbinis festivalių pradą tarnauja propagandai. Spalio pabaigoje buvo suorganizuotas Lietuvos jaunųjų pianistų festivalis. Jis prasidėjo koncertu Šiaulių kultūros rūmuose. Kiti koncertai vyko Kaune, Vilniuje, Klaipėdoje, Telšiuose, Jurbarko, Marijampolėje (Kapsuke), Prienose, Druskininkuose. Iš viso buvo 21 koncertas. Programose dalyvavo Lietuvos konservatorijos ir muzikos mokyklų auklėtiniai.

— Lietuvos spaudoje paminėta, kad tragiškai žuvo jaunas poetas Vidas Marcinkevičius. Periodinėje spaudoje eilėraščių jis spausdino nuo 1974. Rinkinio nėra išleista. Apie nelaimingą mirtį ok. Lietuvoje įprasta nutylėti. Tai ir apie V. Marcinkevičių tyliama (nėra nei nekrologo).

— Maskvoje vykstančiame šeštajame P. Čaikovskio vardo muzikos konkurse tarp 280 dalyvių yra ir dvi Lietuvos atstovės: dainininkė I. Milkevičiūtė ir pianistė M. Rubackytė.

Pr. N.

Pasaulio šachmatų komandinės pirmenybės Argentinos sostinėje Buenos Aires dalyvauja 73 vyrų ir 33 moterų šalių rinktinės. Po dviejų ratų pirmavo Olandija su 7-1 tš. (antrame rate įveikė Suomiją 3-1). Jugoslavija netikėtai sutiko stiprų pasipriešinimą iš australų 1.5-1.5 (1). Sovietai antrame rate įveikė Wells 3-1. Sovietų rinktinė nėra pasaulio meistras A. Karpovo; pasirodo, jis atvyko tik pasižiūrėti, nes esąs labai pavargęs po įtemptų 92 dienų kovų dėl pasaulio titulo.

Bobby Fischer sutarė kitų metų pradžioje sužaisti mačą su garsiuoju jugoslavų dm S. Gligoričium, atseit, nori prisiruošti galimam susitikimui su pasaulio meistrui A. Karpovu.

Bostono MET lygos pirmenybės prasidėjo pereiną savaitę. So. Bostono LPD komanda, besirungianti LITHUANIAN vardu, pergvena tam tikrą krizę — trūksta pakaitų, todėl apeliuojama į mūsų vyrus šachmatų žaidėjus.

Anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 7 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastikiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 7 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 7 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

DARBININKO SKAITYTOJŲ VAJUS

Darbininkas vėl kviečia visus skaitytojus į talką surasti naujų skaitytojų. Daug skaitytojų iškelia amžiną bėn ir jų vietas užimti ieškomi bent 800 naujų skaitytojų.

Administracija prašo skaitytojų surasti bent vieną naują skaitytoją ar prisųsti adresą asmens, kurs pageldautų skaityti Darbininką. Iki šių metų pabaigos Darbininkas bus siunčiamas už 1 dolerį. Per šių metų likusius mėnesius ir per visus 1979 metus naujiems skaitytojams Darbininkas bus siunčiamas tik už 10 dol. Nepagalėkit dolerio ir padėkit Darbininkui skieisti lietuvišką žodį.

Laukiam Jūsų talkos ir iš anksto dėkojam.

T. Petras Baniūnas, OFM
Darbininko administratorius

Siunčiu užsakymą naujam skaitytojui už 1 dol., už 10 dol.

Vardas, pavardė

Adresas

Užsakytojas

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR ĮVAIRIUS USSR KRAŠTUS, naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED BY VNESHPOSYLTORG)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N.Y. 10019. TEL.— 581-6590; 581-7729. Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI

Miami Beach, Fla. 33139-1201 17 St. 305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street 435-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street 342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue 633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue 895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue 486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street 925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street 376-6755
Cleveland 13, Ohio — 1025 Kenilworth Avenue 771-0696
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue 365-6780
Lakewood, N.J. 08701 — 234 Second St. 363-0494
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue 365-6740

Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue 385-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue 674-1540
New York 3, N.Y. — 324 E. 9th St. 475-7430
Philadelphia, Pa. 19123 1013 N. Marshall St. 215 WA 5-8878
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Cananoy Hwy. 602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue 381-8500
Silver Springs, Md. — 1002 Kennebec Ave. 301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue 257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street 475-9746
Woodhaven, Queens, N.Y. 11421 — 80-14 Jamaica Ave. 296-5250
Herkimer, N.Y. McKennan Rd. 315-866-3939

DEXTER PARK
PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
TELEF. 296-4130

LITUANISTIKOS INSTITUTO SUAŽIAVIMAS NEW YORKO KULTŪROS ŽIDINY

Lituanistikos Instituto suvažiavimas bus ateinančių metų gegužės 26-28 Kultūros Židiny. Tai bus septintasis Instituto suvažiavimas. Jis skiriamas Vilniaus universiteto 400 metų sukakčiai paminėti. Bus visa eilė paskaitų apie Vilniaus universitetą. Jau dabar yra sutikę paskaitas skaityti šie asmenys:

Dr. Stasys Goštautas — Ispanijos humanistas Petras Roizijus Vilniuje 1551-1571 metais.

Dr. Vincas Maciūnas — Vilniaus studentų tautiška giesmė 1823 metais.

Simas Sužiedėlis — Vilniaus universiteto istorijos apžvalga.

Vincas Trumpa — XIX amžiaus pradžios Vilnius pagal Sta-

nislovo Moravskio atsiminimus. **Stasė Vaškelienė** — Vilniaus universiteto biblioteka pokario metais.

Čia yra tik pusė programos. Yra pakviesti dar penki prelegentai. Šį kartą suvažiavime nebus lygiagrečių sesijų, tad svečiai galės klausytis visų paskaitų iš eilės. Detalus paskaitų planas bus paskelbtas vėliau.

Mokslinę programą organizuoja Lituanistikos Instituto prezidiumas, kuriam pirmininkauja dr. Jurgis Gimbutas. Techniškus suvažiavimo reikalus tvarko komitetas, kuriam pirmininkauja Aleksandras Vakselis. Suvažiavimą remia JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros Taryba.

MIRTIES SUKAKTIS

A.A. BRONIUS GADEIKIS mirė 1963 lapkričio 11. Jau 15 metų kaip netikėtai iš mūsų tarpo pasitraukė mylimas vyras, tėvas ir senelis. Jo tebeliūdžiu ne tik aš, jo žmona, bet jo liūdi ir dukros Regina ir Aldona bei anūkės Reginėlė-Audrutė, Australijoje Laimutė ir Audra, o taip pat ir 7 berniukai pranašai. Lietuvoje jo liūdi mylima sesuo Domicėlė Anužienė ir taip pat kiti giminės — Juzė ir Kostas.

Už a.a. Bronių Gadeikį mišios bus aukojamos lapkričio 11 lietuvių pranciškonų koplyčioje Brooklyne.

*Liūdinti našlė
B. Gadeikienė*

KULTŪROS ŽIDINYS

Gruodžio 8, penktadienį, jaunimo vakaronė mažojoje salėje.

Gruodžio 9, šeštadienį, N.Y. vyrų choro Perkūno balius.

Gruodžio 10, sekmadienį, LMK Federacijos New Yorko klubo parengimas — prieškalėdinis apsipirkimas.

Gruodžio 16, šeštadienį, skautų kūčios.

Gruodžio 17, sekmadienį, Liet. Moterų Katalikų Kultūros Draugijos parengimas.

Gruodžio 31, sekmadienį — Naujųjų Metų sutikimas.

Kalėdinių atvirukų jau galima įsigyti Darbininko administracijoje. Tautiniais-religiniais motyvais 12 atvirukų dėžutė 2 dol. Tautiniais ar religiniais motyvais 3 atvirukai už 1 dol. Taip pat gaunami gimtadienio ir vardinių atvirukai — 3 už 1 dol. Užsiskaitant daugiau, pridedama 50 c. ar 1 dol. persiuntimui. Kreiptis: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

St. Petersburg, visai prie jūros, išnomuojamas vieno miegamojo butas su baldais. Klausiti: Kazys Vaitys, 2120 E. Vina del Mar, St. Petersburg Beach, FL 33706, tel. 813 360-2938.

A.A.

EDVARDUI PILIUI

staiga mirus, nuoširdžiai užjaučiame žmoną Liolį, sūnų Kastytį, dukrą Jūratę ir kitus artimuosius.

Zenonas ir Lili Prūsai

Mielam

INŽ. EDVARDUI PILIUI

į amžinybę iškeliavus, reiškiame gilią užuojautą jo žmonai Leokadijai, sūnui Kastyčiui ir dukrai Jūratei ir kartu liūdime su jais.

Eduardas ir Sofija Skobeikai

Mylimam vyrui ir tėveliui

A.A. EDVARDUI PILIUI

mirus, žmoną Liolę, dukrelę Jūratę ir sūnų Kastytį giliai užjaučiame ir kartu pergyvename tą skaudžiausią šeimos nelaimę.

*Lietuvių Bendruomenės
New Londono apylinkė*

Brangiam vyrui ir tėveliui

A.A. Edvardui PILIUI (Pliupeliui)

per anksti amžinybėn išėjus, mūsų mielą draugę, žmoną Liolę, sūnų Kastytį, dukrelę Jūratę ir artimuosius visa širdimi užjaučiame ir liūdime.

*Aldona (Paltarokaitė) ir Jonas KUBILIAI
Danutė (Balickaitytė) ir Viktoras BILAIŠIAI
Agnė BALICKAITIENĖ*

Ukrainiečių tautinio meno ansamblis Lyman iš Baltimorės. Jis pasirodys Laisvės Žiburio radijo koncerte Kultūros Židiny lapkričio 18.

BANK-BY-MAIL

Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prielaimai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings

Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų siuntą gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai procentus, leidžiamus įstatymų.

Del lengvo taupymo būdo per pašta skambinkit Mr. Donahue 268-2500

arba rašykit paduotais adresais.

MAIN OFFICE 400 West Broadway South Boston 9 AM to 5:30 PM Monday thru Friday Saturday 10 AM to 1 PM 268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE 740 Gallivan Blvd. 9:30 AM to 5:30 PM Mon. Tues. Wed. & Fri. Thurs. - 8:30 AM to 7:30 PM Saturday 8:30 AM to 12 Noon

South Boston Savings Bank

"ALWAYS THE LEADER"

ALFRED W. ARCHIBALD PRESIDENT

BOSTON LITUANISTIKOS

Jaunimo ansamblis "Sūkury" lapkričio 11 rengia pasirodymą Brocktone.

Hamiltono Aukuras lapkričio 11 vaidins Worcester.

Baltų d-jos koncertas, kurio programą atliks solistė Dana Stankaitytė, įvyks lapkričio 12.

Solistės Violetos Balčiūnienės koncertas įvyks lapkričio 19.

Lietuvių Enciklopedijų užbaigtuvės Lietuvių Piliečių d-jos salėse įvyks gruodžio 3.

Balfo vėjus, skiriamas aukom rinkti ir remti vargan patekusius tautiečius, pradėtas spalio 1. Vėjus tęsiamas iki šių metų pabaigos.

BROCKTON, MASS.

Apnaikinta bakūžė

Ankstesnieji Amerikos lietuviai Brocktone pastatė Lietuvių Bakūžę kaip paminklą Dariui ir Girėnui. Toje bakūžėje seniau buvo rengiamos lietuvių tautodailės ir originalios kūrybos parodos. Tarp kitų jose su savo darbais yra dalyvavę dail. Anstazija Tamošaitienė, Antanas Tamošaitis, Kazimieras Žoromskis. Paskutiniu metu toji bakūžė stovi nenaudojama, užkalta.

Praėjusią vasarą vandalai įsilaužė į bakūžę ir ją labai sužalojo. Sunaikinti dail. A. Tamošaičio pagaminti baldai ir kita. Liūdna, kad niekas nesirūpina atstatymu. Pasitenkinta tik nauju bakūžės langų ir durų užkalimu lentomis. Bakūžė yra Brocktono Lietuvių Tarybos žinioje. Ankstesnieji ateiviai nepagailėjo nei darbo, nei pinigų, nei laiko bakūžei pastatyti, o dabartiniai jos šeimininkai nesirūpina jos apsauga.

LAISVĖS VARPAS

Sekmadeniais

11:30-12:00 val. 1430 banga iš WWEL

12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET

Vedėjas Petras Višeinis

173 Arthur St., Brockton, MA 02402

Telef. (617) 586-7209

BOSTON, MASS. — WNSR 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduošanas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

1979 LIETUVA IR ROMA 1979

specialiai planuotos kelionės jūm ir jūsų šeimai

UNION TOURS

kvalifikuoti kelionių vadovai nuo 1931

IŠVYKSTAMA
gegužės 09
birželio 13
rugpjūčio 19

GRĮŽTAMA
gegužės 17
birželio 21
rugpjūčio 27

MIESTAI IR NAKTYS
Vilnius 5, Maskva 2
Vilnius 5, Maskva 2
Vilnius 5, Maskva 2

PILNA KAINA
\$895.00
\$959.00
\$895.00

liepos 04
rugpjūčio 15

liepos 18
rugpjūčio 29

Vilnius 5, Maskva 2, Roma 6
Vilnius 5, Maskva 2, Roma 6

greit bus
pranešta

*kaina asmeniui, dviem kambarių; pagal GIT oro linijų kainas; mažiausiai 30 asmenų grupė — pagal valdžios pakeitimą ar aprobavimą
*kelionės palydovas su kiekviena grupe
*galima vykti iš Vakarų pakraščio, Vidurio Vakarų ar Kanados
*padedame pavieniam turistui į Lietuvą; atkvičiame giminės į JAV; lankymosi vizos Lietuvon

Rezervacijos ir informacijos:

UNION TOURS
6 East 36th Street
New York, N.Y. 10016
(212) 679-7878

Vietos ribotos
rezervuokite anksti

SAS

SCANDINAVIAN AIRLINES

MES SVEIKINAME VILNIAUS UNIVERSITETĄ 400 M. SUKAKTIES PROGA

LITO BENDROVĖ PARDUODA

1978 M. KELIONES Į LIETUVĄ

Didelis pasirinkimas iš įvairių kompanijų ir ekskursijų. Priklausant nuo maršruto, bus aplankoma:

Roma
Miunchenas
Baden-Baden
Bernas
Leningradas
Ryga
Briuselis

Paryžius
Lucerna
Ciurichas
Ženeva
Maskva
Helsinkis
Kopenhaga

Visos 2 savaitės vasaros ekskursijos įjungia VILNIŲ penkioms dienoms. Dėl informacijos kreipkitės:

LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114 ST.
RICHMOND HILL, N.Y. 11418
(212) 441-6799

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį: lapkričio 11, šeštadienį, Kultūros Židinio rudens vakaras-koncertas. Dainuoja solistai Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis.

Kristaus Karaliaus šventės proga lapkričio 26, paskutinį mėnesio sekmadienį, visose lietuvių parapijų bažnyčiose bus pamaldos 11 val., o iškilminga akademija tą dieną bus 4 v. popiet Kultūros Židiny. Akademiją organizuoja Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos New Yorko apskritys.

New Yorko-New Jersey apylinkės lietuvių kunigų susirinkime spalio 24 pasidžiaugta tėvų pranciškonų pastangomis bent kartą per mėnesį suorganizuoti pamaldas jaunimui Kultūros Židiny. Tačiau tokių pamaldų nepakanka tik sykį per mėnesį. Reikėtų organizuoti ir prie lietuvių parapijų Brooklyne kiekvieną sekmadienį vis kitoje lietuvių parapijos bažnyčioje.

Kun. L. Budrecko kunigystės 50 metų sukaktis minima šį sekmadienį, lapkričio 12. Apreiškimo parapijos bažnyčioje pamaldos 11 val., vaišės 2 val. Dante Caterers, Jackson Heights.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo 60 metų sukaktis minima lapkričio 19. Apreiškimo parapijos bažnyčioje 11 val. pamaldos. Po jų tos pačios parapijos salėje — minėjimas — akademija. Paskaitą skaito Petras Jurgėla. Dainuoja Apreiškimo parapijos choras.

Lietuvos Kariuomenės Kūrėjų Savanorių Sąjungos New Yorko skyrius lapkričio 19, sekmadienį, per kariuomenės šventės minėjimą 11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje šventins skyriaus vėliavą. Krikšto tėvais bus Zigmas ir Marina-Birutė Raulinaičiai. Vėliavos mecenatas yra savanoris kūrėjas Jurgis Kiaunė. (Z.J.)

Austra Puzinienė praėjusį savaitgalį lankėsi New York'e savo vyro dail. Povilo Puzino monografijos reikalais. Iš čia lapkričio 7 išskrido į Washingtoną, kur susitiks su keliais kongresmanais bei senatoriais. Ji gerai pažįsta kongresmaną Philip Crane iš Ilinoiso valstijos, su juo koresponduoja. Šis kongresmanas nori suorganizuoti Amerikoje gyvenančius pavergtų tautų atstovus į vieną galingą partiją, kuri jau galėtų dalyvauti rinkimuose ir net išrinktų sau palankų prezidentą. A. Puzinienė pastoviai gyvena San Mateo, Kalifornijoje, ir ten dalyvauja amerikiečių politinėje veikloje, uoliai rašo laiškus Pabaltijo valstybių reikalais.

Šį šeštadienį įvyksta **Kultūros Židinio rudens vakaras ir pirmojo penkmečio minėjimas**. 7 val. susipažinimo kokteiliai, 8 val. solistų N. Linkevičiūtės ir B. Prapuolenio koncertas ir trumpa oficialioji dalis. Po to antroji dalis koncerto, vaišės ir šokiai. Įėjimo auka 6 dol. suaugusiems ir 3 dol. jaunimui. Bilietus galima įsigyti Kultūros Židiny koncerto dieną prieš įėjimą.

Sofija Buragienė, gyvenusi Richmond Hill, N.Y., sulaukusi 70 metų amžiaus, po sunkios ligos mirė lapkričio 5. Palaidota lapkričio 8 iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Cypress Hills kapinėse. Giliame nuliūdime liko dukra Romualda Šidlauskienė su šeima, sūnus Renis su šeima, vyrais Kazys ir du anūkai — Vytautas ir Michel. Laidotuvėmis rūpinosi M. Šalinskienės šeiminė.

KULTŪROS ŽIDINIUI AUKOJO

500 dol. — Dr. Marija ir Aleksandras Žemaičiai, Leonia, N.J.

Po 100 dol. — Ona Shovelskienė, Glendale, N.Y., Justinas Sirutis, Brooklyn, N.Y., kuris taip pat paaukojo 400 dol. vienuolynui a.a. tėvų Simono ir Barboros atminimui.

50 dol. — Romualdas Penikas, East Norwich, N.Y.

Po 15 dol. — Lionė J. Matthews, Elmhurst, N.Y., Juozas Jurkuvėnas, Brooklyn, Brooklyn, N.Y.

10 dol. — Nelė Butkienė, New Hyde, N.Y. (kryžiui).

Visiems aukotojam nuoširdus ačiū.

Išnuomojamas 4 kambarių butas trečiame aukšte Woodhavene, netoli parko. Pageidaujama suaugę žmonės. Skambinti: trečiadieniais ir ketvirtadieniais iš ryto iki 2 v. popiet, kitomis dienomis vakare — 441-0932.

VYČIŲ VEIKLOJ

Maspeth, N.Y., Viešpaties Atsimainymo parapijos salėje lapkričio 1 susirinko apie 60 narių, priklausančių prie Lietuvos vyčių 110 kuopos. Svarstyta metinės vakarienės ir šokių vakaro reikalai. Vakaras įvyks lapkričio 11. Dėl rezervacijų skambinti Jonui Adomėnui HY 7-5212 arba 697-7257. Komiteto pirmininkė Lottie Ulrich kviečia visus gausiai dalyvauti.

Vyčių 110 kuopa reiškia nuoširdžią užuojautą Laurinė šeimai, mirus mylimai motinai Phyllis, kuri buvo 110 kuopos narė.

Kun. Kazimieras Pugevičius, Lietuvos reikalų komisijos pirmininkas, įdomiai kalbėjo apie rezistenciją okupuotoje Lietuvoje.

Kitas kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 6, trečiadienį, 8 val. vak. Maspetho lietuvių parapijos salėje.

DARBININKO VAJUS

Į Darbininko vajuos šauksmą mūsų skaitytoja Loretta Yokabauskas iš Simsbury, Conn., atsiliepė net su 6 naujais skaitytojais, kuriems susipažinimui laikraštį užsakė iki šių metų pabaigos: A. Misiūnienei iš Bloomfield, Conn., Judith B. Landers iš Poquonock, Conn., M. Marvelei Karandai iš Hartford, Conn., ir F. Kasulaitienei, S. Kasuliui ir Mary Clark — visiems iš Simsbury, Conn. L. Yokabauskas užsitarnauja mūsų padėkos, kad taip rūpestingai atsiliepė į kvietimą talkon.

Kviečiam ir kitus skaitytojus pakalbinti neskaitančius Darbininko, kad papiginta kaina jį užsiprenumeruotų. Darbininkas pirmiems metams tik 10 dol. Susipažinimui iki šių metų pabaigos tik 1 dol. Adresas: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

LIETUVOS KARIUOMENĖS ATKŪRIMO 60 METŲ MINĖJIMAS

LAPKRIČIO 19, SEKMADIENĮ

11 val. New Yorko kūrėjų savanorių vėliavos šventinimas, koncelebracinės mišios Apreiškimo parapijos bažnyčioje.

12:30 v. — akademija Apreiškimo parapijos salėje.

Kalba istorikas PETRAS JURGĖLA
Meninėje dalyje — Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas muziko VIKTORO RALIO
Poeziją skaito ir minėjimui vadovauja RASA BOBELYTĖ.

Po minėjimo — atgaiva.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti.
Įėjimo auka — 3 dol.

Minėjimą rengia ramovėnai, kūrėjai savanoriai, birutietės, šauliai

LIETUVIŲ KULTŪROS ŽIDINIO

5

METŲ
SUKAKČIAI
PAMINĖTI

RUDENS VAKARAS

ĮVYKS Š. M. LAPKRIČIO 11, ŠEŠTADIENĮ, KULTŪROS ŽIDINYJE

7 VAL. KOKTEILIŲ BARAS APATINĖJ SALĖJ
8 VAL. PIRMOJI KONCERTO DALIS
8:30 VAL. OFICIALUS SUKAKTUVIŲ MINĖJIMAS IR ANTROJI KONCERTO DALIS

PROGRAMĄ ATLIEKA SOLISTAI
NERIJA LINKEVIČIŪTĖ
ir
BERNARDAS PRAPUOLENIS

PO KONCERTO VAIŠĖS IR ŠOKIAI
GROJA JOE THOMAS ORKESTRAS

Įėjimo auka suaugusiems 6 dol., jaunimui 3 dol.
Vietas prie stalų galima užsisakyti pas:
M. Klivečkienę, 296-0406
B. Lukoševičienę, 846-7331
K. Bačauską, 846-5543
B. Bobelį, 647-6637

Visus širdingai kviečia atsilankyti

LIETUVIŲ KULTŪROS FONDAS IR
TĖVAI PRANCIŠKONAI

LAISVĖS ŽIBURIO RADIOJO

rudens

KONCERTAS — BALIUS

šeštadienį, lapkričio 18, 7 val. vak.

Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyne

Tautinio meno ansamblis KALVELIS iš Baltimorės, vadovaujant ALGIMANTUI VITKAUSKUI, atliks muzikos ir šokio pyne, vaizduojančią jaunimo bendravimą įvairių tautų tarpe. Spektaklyje dalyvauja lietuviai, ukrainiečiai, havajiečiai, skotai, flamenko šokėjai (ispanai) ir korėjiečiai.

Spektaklyje pasirodys apie 100 dalyvių.

Po programos šokiai, bufetas, vaišės, loterija visose Kultūros Židinio salėse. Groja CONTINENTAL orkestras. Baliui stalus galima iš anksto užsisakyti pas Birutę Labutienę 212 VI 7-5550.

Įėjimo kaina — 7 dol. Visos vietos numeruotos. Bilietus prašome iš anksto įsigyti prisiunčiant atitinkamai sumai čekį Lithuanian Radio Club vardu ir sau adresuotą su pašto ženklų voką. Užsakymus siųsti: 217-25 54 Ave., Bayside, N.Y. 11364.

BILJETŲ PLATINTOJAI:

NEW JERSEY:
Bronė ir Petras Macijauskai 998-6797
Antanas Rugys 525-3340
Vincas Mamaitis 351-9057
Autobusas vyks iš Elizabetho apylinkės. Registruotis pas V. Mamaitį.
NEW YORKE:
Marytė Šalinskienė 296-2244
Nijolė ir Petras Baltrušioniai AX 7-0991
Antanas Diržys TA 7-8789
Eugenija Kezienė 296-0798
Birutė ir Vincas Labučiai VI 7-5550
Živilė Jurienė 441-7831
Sofija Kačinskienė HY 7-5340
Genė Kudirkienė 846-8662
Vladas Vasikauskas VI 7-1286
Romas Kezys 769-3300; 229-9134

Visus atsilankyti kviečia
Laisvės Žiburio Radijas